

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1-szeres péntek sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

Nyitási péntek ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat. november 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Az elhasznált koronatanács.
A határozatlan miniszter.
Revolvers botrány a budapesti választáson.
Tizenhétéves haramia.
Látogatás Berényi Gedeonnál.
Aktuális emberek.
Egy amerikai millárdos szerencsétlensége.
Leleplezték Cook-ot.
Nagy verekedés Kutassy miatt.

Az üres jóakarattal.

Arad, november 19.

Talán nem is olyan nagy ügy ez az eset. De a bürokráciára, a hivatalos jóakarattal értékére olyan szerfölött jellemző, hogy kár lenne a lap élén meg nem becsülni.

Az a szándék volt a legeleje a dolgoknak, amely enyhíteni akart a piaci drágaságon. Miután az elővásárlás tilalma kudarcot vallott, s az új-
aradi kofák bojkottja miatt azt hamarosan le kellett szerelni, — kézen volt a másik eszköz: konyhakertészetet kell csinálni. Mert ha a város maga konkurrál az ujaradiakkal, akkor okvetlenül olcsóbb lesz a zöld borsó, a paszuly, fiatal ugorka, korai saláta és a csemegetők.

Természetesen a miniszterium támogatására is számítottak az ügynél. A miniszterium — a földmívelésügyi — maga is ankétet tartott, a melyen a tapasztalat, a tudás, a jóindulat és

tapintat egyesültek annak megállapítására, hogy a drágaságban fuldokló városokat mint lehetne megmenteni. S a legfőbb vélemény meg is egyezett abban, hogy a drágaságon csak a termelés fokozása segíthet. Mert a hol tiz fej kalarábé terem, ott a kalarábé biztosan olcsóbb, mint a hol csak két-tő buvik ki a földből.

Szóval: Arad városa a cselekvésre szánta rá magát és kimondta, hogy konyhakertészetet csinál. S ehhez a földmívelésügyi miniszter segítségét kérte. A miniszter azt üzenté vissza: tele van jóakarattal a város iránt s ég a vágytól, hogy rajta segítsen, ám a konyhakertészetet csak úgy istápolhatja, ha azt nem a város, hanem a kigazdák csinálják, szövetkezeti alapon.

Szerencse, hogy a város nem szokott csökönyös lenni s az ügyek sikere érdekében nem köti magát a maga álláspontjához. A város csakugyan rábeszélte egy félszázad kigazdát, akik béreltek is földet, hogy azon bolgár rendszerű kertészetet létesítsenek, szövetkezeti alapon. (De furcsa is a kelkáposzta szokása, hogy csak szövetkezeti alapon tud gyarapodni! A Simonkai növénytana még nem tudott erről semmit.) Most tehát a kigazdák fordultak támogatásért a földmívelési miniszterhez s elég szerényen, a pénzbeli segítség helyett csak vizet kértek, a mivel a kertészetet

öntözheessék. A miniszter leadta a kérelmet a kulturmérnöki hivatalnak. Ez utóbbinak véleményére pedig csakhamar megjött a miniszter döntése: tele van jóindulattal a város iránt, s ég a vágytól, hogy a konyhakertészet megteremtését elősegítse, de vizet nem adhat. Az elővízesatornából nem vezethet, mert annak vize Mezőhegyesnek kell, kutakat pedig száz és egy ok miatt nem furathat.

Akkor újra a város vette kezébe a dolgot. Majd a kutról gondoskodik a város, csak egyebekkel segítse a földmívelési miniszter a konyhakertészetet megcsinálni. Es újra lejött a miniszter válasza: tele van jóindulattal, satöbbi, — de a támogatást csak úgy adhatja meg, ha a kertészetet a kigazdák csinálják.

s ezt folytatni lehetne, — talán száz esztendeig. Nem lenne sohase egyéb eredménye a miniszteri jóakarattal, amelyért nem vehetünk semmit, amelyet a konyhakertészetbe el nem ültethetünk s amelyet a drága zöldség és főzelék helyett meg nem főzhetünk. Ilyen jóakarattal táplálják — a legtöbb esetben — felülről Aradot, meg a többi vidéki városokat. És a jövőben megint fognak ankéteket tartani a drágaság ellen, azokon újra találnak csálhatatlan módszereket az élelmiszerdrágaság csökkentésére s a miniszter újra a legvas-
tagabb jóakarattal fogja látni és fo-

Piacsek tanár ur.

(Vidám elbeszélés. Előadják: Tina és Terka.)

Irta: Kanizsai Ferenc.

Ne mondják uraim, hogy nincs valami tervszerű, vagy legalább következményes összefüggés a véletlenekben. Mert az a három véletlenség, melyet ime elsorolni fogok, talán csak az önk szemében véletlenség és csakis addig, amíg az összefüggésre rá nem mutatok.

Az első véletlenség az, hogy ma reggel hirtelen megfájdult a fogam és a fogorvoshoz kellett mennem. A várakozó-szobában, — melyet nagyképűség nélkül valóban nem szabad szalonnak nevezni — több felkötött ábrázatu felebaráttal egyetemben szittam a levegőt és a fogamat. Unalmamban — borzasztó unalmas az ilyen szobákban való ácsorgás — a „szalon“ asztalán levő könyvek és füzetek közt turkáltam, bárha tudom, hogy nemcsak a fogorvosok, de az egyetemi tanárok is ócska naplárakat, fűrdő-prespektusokat, árjegyzékeket szoktak odahajítani olvasmányul a szenvedő emberiség ama részének, mely az ő szalonjaikban szenved. Nem sok bizalommal vettem tehát kezembe a Herkulesfürdőt ábrázoló, szétnyitható képeskönyvet; le is tettem rögtön, ugyeintegy egy orvosi kötszergyár katalógusát. Mikor azonban Cirkvenica prospektusát emeltem föl: alatta, legnagyobb meglepetésemre, a bácsbokodi főgimnázium tavalyi értesítőjét pillantottam meg. Ez már teszi! Valamikor én is

Bácsbokodon voltam gimnázista. Nézzük csak, megvannak-e a régi tanárok? Meg ám! Amint látom, az értesítő a szokott értekezéssel kezdődik. „A pentagon dodekaedron szerepe, előfordulási esélye és jövője hazai jegeképződésünkben.“ Irta: Piacsek Nep. János, főgimnáziumi tanár.

Tovább lapozgatok és meglepődéssel olvasom „a tanári kar működése“ című rovatban, hogy Piacsek tanár ur, a Bácsbokodi Kaszinó választmányi tagja, az önkéntes tűzoltóegyesület tiszteletbeli parancsnoka, a természetrajzi szertár őre, tavaly beszédet mondott a március 15-iki ünnepélyen és hogy ez a beszéd a Bácsbokodi Közvélemény című helyi lapban — melynek egyébként munkatársa — megjelent.

Aztán én kerültem sorra. A fogorvos nem sokat teketóriázott, hanem gyökerestül kirántotta a fogamat, mire én három forintot fizettem és sietve indultam hivatalomba, ahonnan a közbenjött foghuzás miatt máris megkéstem.

Ime: két véletlenség. A foghuzás az egyik, és Piacsek urnak, volt tanáromnak emlékeztetése való ötlete a másik. A foghuzást ugyan nem, de a tanár urat megint elfelejtettem volna végérvényesen, — a lépcsőházban már elfelejtettem — ha a Szemere- és Báthory-utcák sarkán meg nem pillantom a Tinit, akinek a papjánál, a bácsbokodi sőtárnoknál annak idején kosztban voltam.

A Tini megpillantása, im a harmadik véletlen. Ne kárhoztassanak ezért, hölgyeim és uraim; mert habár vagy tizenöt év múlt el azóta, hogy utoljára láttam, Tinit megpillantanom és észrevennem, mint már képzelhetik, egy pillanat műve volt csupán, annyival inkább, mert hét apróbb-nagyobb gyerek társaságában próbált átevegni a villamos síneken. A gyerekek némelyike bögött, és lehet, hogy csak négyen voltak, de oly forgalmat fejtettek ki, hogy a létszámot hét nyolcra taksálnom, csalás nélkül, bizvást lehetett.

Tévedés. Igen nagy tévedés. Mert én nem ugrottam elébe, hogy kiszthand, csúgosasszonyom és hogy izé, gratulálok, milyen édes, milyen kövér gyerekei vannak és hogy mi hozta föl Pestre? Látogatóba, nemde? Oh, korántsem. Még csak nem is köszöntem a derék hölgynek. (Derék, mert mint az ábra mutatja, elég honpolgárt adott a hazának és sokszoros szavazati jogot a férje urának.) Részemről ez volt a lehető leglovagiasabb magatartás; mert nincs neveltebb fráter, mint az, aki tizenöt év múlva ráköszön az egykori csinos, nyulánk lányra, ez által mintegy tanusítván, hogy dacára hét gyerekednek és buboskemence-termetednek, fölismerlek, mert alig változtál. Nem, én nem vagyok ily gyöngédtelen és mint uriemberhez, budapesti uriemberhez illik, nem köszöntem.

Am azért, nini, még maradt egy darabka romlatlan hus a szívemből, amelyen át tud rezdülni a régmúltak emléke, egy bánatos, te-

gadni a terveket, amelyek ennek valószínűsége irányulnak. — és csodálatos, hogy ennek ellenére a vidéki városok egyre mélyebbre süllyednek a drágaság iszapjában.

Az elhalasztott koronatanács

Elnökváltozás a Justh-pártban

Távirati tudósítás.

Arad, november 19

Ma kevés följegyzésre méltó eseménye volt a válságnak. Érdekes és fontos, hogy a hétfőre tervezett koronatanácsot alkalmasint későbbre — keddre, vagy szerdára halasztják. A Justh-párt ma este értekezletet tartott, amelyen Meskó László elnök lemondott tisztségéről és helyébe Justh Gyulát választották meg. A párt fölhatalmazást adott az elnökségének, hogy a Ház összehívása végett akkor adjon be indítványt, amikor azt szükségesnek látja.

Mai hireink ezek:

A koronatanács elhalasztása

Eddigi megállapodás szerint úgy volt, hogy a király elnökleite alatt tartandó miniszteri tanács hétfőn lesz. Most úgy fordult a dolog, hogy a koronatanács kedden délelőtt lesz és addig, amíg ez megtörténik, a kormány tagjai tanácskozássra gyűlnek össze. Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a bécsi tanácskozások anyagára és azokra a tárgyalásokra, amelyeket a magyar kormány tagjai a jövő hét folyamán az osztrák kormánnyal folytatnak. Beavatottak szerint ezeken a tanácskozásokon nemcsak a gazdasági és katonai kérdésekről lesz szó, hanem mindazon ügyekről, amelyek aktuálisak, vagy a közel jövőben napirendre kerülnek; a balkán szerződés, az osztrák szállítási és tarifa ügyek. A válságból való kibontakozási tárgyalások olyan jelentős kérdéseket ölelnek fel, hogy azoknak néhány nap alatt való befejezése alig várható. Viszont, ha a tárgyalások alapjául

szolgáló anyagot feldolgozzák, néhány évig gondoskodnak az állam szükségleteiről és rendezik az összes függő kérdéseket.

Tárgyalások a miniszterekkel.

Szterényi József államtitkár, aki tegnap este érkezett meg Bécsből, ahol Aehrenthal gróf külügyminiszterrel is tárgyalt, ma délelőtt hosszan referált Kossuth Ferencnek, a kereskedelemügyi miniszternek. Déli 12 órakor Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter és Rakovszky István kocsija a kereskedelmi minisztérium elé hajtatott. A portánál arról kérdezősködtek, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök Kossuthnál van-e. Mivel Wekerle nem volt a kereskedelmi minisztériumban, Zichy és Rakovszky a Várban kereste fel Wekerle Sándor miniszterelnököt. — Andrassy Gyula gróf belügyminiszter csak holnap érkezik a fővárosba. Politikai körökben hirtelen jár, hogy Andrassy holnap este Bécsbe megy és a koronatanács előtt a király vasárnap magánkihallgatáson fogadják.

Magyar bankjegy?

A Nap írja: A most megalakítandó kormány által hozott vívmányok közt emlegetik az Osztrák-Magyar bank kettéválasztását. Ezt olyformán tervezik, hogy külön működő osztrák és külön működő magyar bank lesz külön igazgatósággal, a bank alapja és tartaléktőkéje azonban együtt marad. Amíg pedig Bosznia-Hercegovinának hovatartozását illetőleg törvényhozási intézkedés nem történik, addig Bosznia-Hercegovina ügyeit közösen intézik. A magyar bank magyar nyelvű jegybankot bocsátanak ki, amelyen a magyarországi nemzeti nyelvekkel sokkal kisebb formában jutna kifejezésre, mint a mostani bankjegyeken.

Justh — függetlenségi pártelnök.

— Pártértekezlet. —

A függetlenségi párt ma délután értekezletet tartott, amelyen Meskó László, a párt elnöke kijelentette, mikor a párt elnökévé választották, utalt arra, hogy nem érez magában elég rátermettséget a diszes állás betöltésére, de arra is, hogy egészségi állapota megakadályozza ezzel az állással járó súlyos munkája teljesítésében. Kijelenti, sajnos, egészségi állapota azóta még rosszabbra fordult, ennél fogva kéri a pártot, vegye tudomásul az elnöki tisztségről való lemondását.

Batthyány Tivadar gróf sajnálatát fejezi ki a lemondás felett, de — ugymond — a pártnak meg kell hajlani az egészségi állapotra vonatkozó érvek előtt. Indítványozza, hogy a párt Meskó Lászlót érdemei elismerésül egyhangulag díszelnökké válassza.

Batthyány gróf indítványát egyhangulag elfogadta a párt. Ezután ügyvezető titkárrá ifjú Madarász Józsefet, a párt hivatalos kommunikéinek készítőjévé Vadász Sándor dr. választották meg.

Holló Lajos indítványozta, hogy a párt elnökévé Justh Gyulát válasszák meg, ami egyhangú helyeslés között megtörténik.

Justh Gyula sajnálatát fejezi ki Meskó távozásáért, mert az ő elnöki működéséhez szép reményeket fűzött, azonban kénytelen meghajolni azok előtt az érvek előtt, amelyeket Meskó felhozott. Azután az elnökségről beszélt.

— A párt tagjai, — mondotta — nincsenek mindenkor abban a helyzetben, — mint a legtöbb tapasztaltak is mutatják, — hogy a pártvezér által megszabott irányt kövessék. Tizennégy éve, hogy elhagyta az elnöki széket és átadta azt Kossuth Ferencnek. E hosszú idő alatt ő nem változott, ma is az, ami a múltban volt és a múltban is az volt, ami ma. És bármiképpen forduljon a sors kereke, ő a függetlenségi lobogóhoz hűtlen nem lesz soha. Bővebb elnöki programot azért nem is ad. Hite és meggyőződése, hogy a harc, amelyet megindítottak a nemzet javára, dicsőséges győzelmükkel fog végződni.

Batthyány Tivadar gróf üdvözli Justhot. Kijelenti, hogy az elnökség tagjai mindent el fognak követni, hogy Justhot az adminisztráció gondjai ne kössék le és egész erejét a párt agitációjának szentelhesse.

Az általános politikai helyzet megvitatásánál különösen az keltett hevesebb diskussziót, hogy sűrűn tartanak koronatanácsot Bécsben, ami a magyar törvényekkel ellentétben áll.

Holló Lajos volt a következő szónok.

— Nem tudni, — ugymond — hova fejlődnek a dolgok. Ezért és mert a kormány a törvény ellenére az ország határán kívül tartja tanácskozásait és Bécsben tartanak koronatanácsot.

mondó szerelem emléke... És megrendítő, de legalább bámulatos a véletlen, hogy im, a foghúzás segítségével összekerültünk megint — tizenöt év múlva! — Piacsek tanár ur, a Tini, meg én... sőt a fölösleges harmadik, a férj, kinek azonban ide semmi köze és mint hiányos mondatban az alany, vagy állítmány — milyen hasonlatokat vált ki belőlem, ime, az iskolára való emlékezés! — csak „alattomban” értődik. Ezzel persze, elejét veendő minden magyarázat, elégtételkerésnek, kijelentem, nem akarom azt mondani, hogy ő, a „harmadik”, alattomos ember. Korántsem. Ő, amint tudom, akkoriban sötiszt volt Bácsbokodon, azóta talán már sós százados, vagy sós-örnag.

Ha a fogam nem fáj: nem megyek a fogorvoshoz, nem veszem kezembe az értesítőt és nem éled föl bennem Piacsek tanár ur emléke; ha a fogam nem fáj és a rendes időben, a szokott utvonalon igyekszem a hivatalba, nem találkozom a Tinivel. Mégis nagyszerű dolog ez a fogfájás! De várjunk csak. Van, in ultima analysis — egy negyedik véletlenség is, mely által az iskolai értesítő a fogorvos szobájába került. E véletlen kinyomozását azonban a legközelebbi foghúzásig halasztom, mert előbb nincs alkalmas ürügyem a fogorvos urala eszevegni. Itt most egy romantikus történetről leszen szó, amelynek csalódott hősei én — és Piacsek tanár ur vagyunk. Megvallom, egyikünkötől sem szép, hogy túléltük a csalódást; különösen nem szép Piacsek urtól, aki már akkor felnőtt lovag volt, következőleg hát, az igaz szerelem törvényei értelmé-

ben, kutya kötelessége lett volna fejbőlöni magát. De valamint e mulasztásért önmagamnak is régen megbocsátottam: Isten látja a lelkemet, reá sem neheztellek többé. Az élet, bölgyeim és uraim, csak a váltólejtárakat tartja be pontosan, egyéb fogadalmakat és terminusokat kegyelmesen prolongál sőt „leír”.

Mikor én a Tiniéknél, harmadik gimnazista koromban kosztón voltam, az első időszakban, sőt a második szemeszterben is — egész busvétig — ketten szerettük a Tinít, aki akkor már tizeunhét éves volt és zongorázni, stikkolni, meg kacérokodni tudott. Ketten álmództunk róla: Piacsek tanár ur, az osztályfőnököm, meg én. Ő nyíltan, én titokban. Mellette sétált a bokodi korzón, a bálban vele táncolt, — míg én szekundákat fogtam miatta, oly ügyesen, mint más a legyeket. Képzeli a tanítási kinokat, amiket akkor éreztem, amidőn Piacsek ur lehitt a tanári szobába és így szólt hozzám:

— Te, Katona Pista, fogd ezt a levelet és add át Tini kisasszonynak, úgy, hogy senki se lássa.

Tehát a vetélytársam levélhordójának kellett lennem! És a leveleket át kellett adnom, mert ha Piacsek tanár ur az ellenkezőjéről meggyőződik, végem van. De mindez semmi. Mélyebb lelki gyötrelmeket okozott az a tudat, hogy kegyelemhármassaimat ezekben a gyáva, a lovagias érzéssel össze nem egyeztethető szolgálataimnak köszönöm. Így bálálta meg Piacsek a levélhordást, az üzenet-közvetítést és

nekem ezt a megalázó jutalmat tűrnöm kellett! Mindegy, de némi kárpótlásul szolgált az a körülmény, hogy nem kellett sokat tanulnom, és az is, hogy én akár egész nap beszélgethettem a Tinivel — holott Piacsek, ha még úgy mesterkedett is, ezt valóban nem tehetné.

A harmadik időszakban nagy fordulat állt be. Drámai fordulat.

Itt megszerettem Piacsek tanár urat. Meg, — mert neki is szenvednie kellett. Tini ugyanis kikoszarolta — jaj, de örültem! — és másnap az új sötisztól kapott karikagyűrűt az ujjára huzta. (Ezen elszomorodtam.)

Tini szülei ugyanis ezt a megoldást töltésebbnek vélték, mert Piacsek akkor még csak helyettes tanár volt. Az új sötisztet busvét előtt pár nappal helyezték Bácsbokodra, de amilyen hirtelen jött, oly hirtelen győzött. Először is, roppant művelt fiúnak bizonyult. Flótázni is tudott és minden este eljött, éjfélig maradt, miközben ő flótázott. Tini meg zongorán kísért. Mindjárt sejtettem, hogy ebből nem lehet jó dolog. A műveltségéhez tartozott az is, hogy pompásan utánozta a kutyaugatást, a kakaskukorékolást, a malacöfögést. Tininek ez tetszett, Tininek ez imponált. Kezdtém lenézni ezt a nőt, aki mitsem ad arra, hogy Piacsek ur az ásványtanban és a botanikában szakember. Bár Piacsek vetélytársam volt, mégis, nem bántam volna, ha inkább ő lesz a győztes a sötiszt helyett; szerettem volna tanácsolni neki, hogy kukorékoljon ő is. De ezt nem mertem az osztályfőnökömnek ajánlani. Egy osztályfőnök, aki kukorékol? Lehetetlen.

csot is, indítványozza, bizza meg a párt az elnökséget, hogy mihielyt szükségét látja, nyomban intézkedjék a Ház összehívása iránt. Holló ezután Kossuth Ferencet támadja. Justh-tól kezdve — ugymond — nem volt a függetlenségi párton egyetlen egy tag sem, aki nem a legnagyobb odaadással szolgálta volna a párt érdekeit és azt a célt, hogy a pártvezér teljes súlyllyal vigye győzelemre hazánk és a párt ügyét. A vezér azonban nem követelheti, hogy feltétlenül ő szabja meg az irányt, amelyben a pártnak haladni kell.

Nagy Dezső szintén hasonló szellemben beszél. Bármily formában is következzen be a fuzió, a függetlenségi pártnak a maga sértetlenségében fenn kell maradnia. Tiltakozik ő is a bécsi koronatanácskozások ellen.

Bakonyi Samu, Gaál Gaszton és Kmetz Károly felszólalásai után

Batthyány elnök a párt határozataként kimondja, hogy az értekezlet felhatalmazza az elnökséget, hogy szükség esetén a Ház összehívása iránt megtegye az intézkedéseket. A párt nevében elismerését fejezte ki a lemondott öt főispán iránt és bejelenti, hogy Kossuth Lajos tetemeinek a mauzoleumban való elhelyezésénél a párt Mérey Lajos vezetése alatt testületileg meg fog jelenni.

A német császári pár Bécsben. Bécsből táviratozzák: A Reichspost berlini értesülése szerint Ferenc Ferdinánd trónörökös berlini utazása alkalmából azt a megbízást kapta Ferenc József királytól, hogy a német császári párt hívja meg Bécsbe. A trónörökös ennek a megbízásnak eleget tett.

A budapesti városi képviselőválasztások. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma ért véget a budapesti városi képviselőválasztás, amely két napig tartott. A választáson föltűnő kevesen vettek részt. Csaknem kizárólag a hivatalos jelöltek győztek.

Pedig eleinte még kiűthette volna a sötisztet a nyeregéből. Ha husvét hétfőjén, mikor locsolkodni jött, kukerékkolt volna: okvetlen ő lesz a férje Tininek és nem a sötiszt.

Már az esküvő napját is kitűzték. Május 10-ére. Vészes nap! És a sors pokoli ironiájaként ugyanazon a napon fogjuk tartani az iskolai majális. Nem, én nem fogok akkor jól mulatni.

Az eljegyzés után következő szomorú napok egyikén, ha jól emlékszem, szerdán, történelem-óra után Piacsek tanár ur a természetrajzi szertárba hitt, melynek már akkor is őre volt.

— Várj, amíg megírok egy levelet.

És miközben én egy kitömött vadkacsát, meg egy darab kockaalaku kősojgecet néztem, ő megírta a levelet. Borítékba zárta, de a borítékra nem írt címet.

— Add oda — mondta ünnepélyes komolysággal — Tini kisasszonynak, de úgy, hogy senki se lássa.

Nyugtalanul vert a szívem. Sejtettem, hogy a levél tartalma rendkívüli lehet. Miután a borítékon nem volt írás, bizvást feltéphettem. Hasonló borítékot könnyen szerezhetek azután.

Kimentem az erdőbe és egy szederjebokor mögé rejtőzve, a várostól jó távol, teljes biztonságban felbontottam a levelet. A tartalma ez volt:

Nagyságos kisasszony!

Kedves Tinike!

Több ízben hangsúlyoztam, miszerint én nélkül nem élhetek. Szíveskedjék tehát, adott

Revolveres botrány a budapesti választáson.

Ügyvéd és kereskedő afférje.

Távirati tudósítás.

Arad, november 19.

A csendes budapesti községi választások álmoságát tegnap este lármás botrány verte fel. A hatodik kerületi választási helyiségben játszódott le a kinos affér Magyar Miklós kereskedő és Krausz Sándor dr. ügyvéd között, amely csaknem tetlegességgig fajult.

A botránynak előzményei vannak, amelyek visszanyulnak a hatodik kerületi demokrata párt jelölő gyűlésig, ahol Magyar Miklós szereplése nagy izgalmakat támasztott. A demokrata párt, amelynek Magyar Miklós kereskedő agitátora és szónoka volt, eredményes szolgálatainak jutalmazásául a törvényhatósági bizottságba rendes tagnak jelölte, míg régebben póttag volt. Ez a jelölés nagy zugolódásra adott okot s a kerület polgársága nagy részének az volt a véleménye, hogy Magyar Miklós fiatal ember még és tehetsége se predesztinálja arra, hogy olyan intelligens kerületet képviseljen a törvényhatóságban, mint a Terezváros. Fokozta a zugolódást az a körülmény is, hogy számos érdemes polgárt mellőztek Magyar Miklós miatt.

A párt vezetőinek nagy fáradtságukba került, amíg meggyőzték a polgárságot és nagy nehezen megnyugodtak a fölizgatott kedélyek. Ekkor Magyar Miklós részéről olyan tapintatlanság történt, amely ismét magára zudította a polgárság haragját. A jelölő gyűlésen ugyanis sorban fölállottak a jelöltek, megköszönték a kandidációt és elmondották programjukat is. Sor került Magyar Miklósról is, akinek beszéde kinos hatást keltett.

Magyar Miklós, aki azelőtt a szociáldemokratapárt tagja volt, megfélekedett arról, hogy nincs olyan radikális helyen, elragadta a temperamentuma és olyanokat mondott, amiktől a jelölő-gyűlés résztvevői valóssággal megdöbbenek. Mindjárt azzal kezdte, hogy leleplezi a városi üzemeket. Kiirtja azokat a gaz

panamistákat, akik érdem és tehetség nélkül a városházán magukhoz ragadták a hatalmat.

Tudvalevő dolog, hogy a városházán a demokratapárt van többségben s ez a meggondolatlan kirohanás nagy háborgásba hozta a demokratákat. Magyar Miklós barátai meg akarták menteni a szónokot és a kabátját rángatták, amivel jelt adtak, hogy fejezze be a beszédet. Magyar azonban félreértette a figyelmeztetést. Biztatásnak gondolta és még tüzebben szidta a panamistákat, a városi többséget stb. Végre is lepisszegették a szónoklatot. Magyar ekkor eszmélt föl a gondolt vissza szavaira, amelyekkel épen azokat ostromozta, akik a törvényhatóságba akarták besegíteni. Igyekezett jóvá tenni a hibáját, de már késő volt.

A kerület többsége Magyar Miklós ellen foglalt állást és elhatározták, hogy törlik a nevét a listából. Az egyébként simának ígérkező paktumos választásban Magyar Miklós neve képezte az üszköt, amely a választás során föl-föl lobogott, míg este parázs kis botránynak lett a földedője.

Magyar Miklós látva az ellene támadt áramlatot, az ellenséges hangulatot, úgy gondolta ellensúlyozni, hogy személyesen megjelent az Aradi-utca 23. szám alatti választási helyiségben és ő maga agitált személye érdekében, ellenőrizte, ki törli a nevét, kapacitált, terrorizált.

Többször került összeszólalkozásra a dolog s este hat órakor Magyar Miklós Krausz Sándor dr. ügyvéddel került össze. Indulatosan csapott össze a két ellenfél, szó szót követett, becsmerlő kiáltások hangzottak, majd Magyar Miklós, megint megfélekedve magáról, ütésre emelte a kezét.

Ebben a pillanatban Krausz dr. előrattotta a revolverét és a vele szembe álló Magyarra fogva, rákiáltott:

— Ha hozzám nyul, lelövöm!

A jelenet óriási izgalomba hozta a jelenlevőket, Leitner Adelf választási elnök felfüggesztette a szavazást, Kistelek Ede rendőrfogalmazó az ellenfelek közé lépett és elejét vette a kitörni készülő tetlegességnak. A választási elnök úgy vetett véget az izgalomnak,

jobb csillapítószer, mint a dohányzás. Már pedig nekem iróztatóan fájt akkor a fogam. Nem szokásom a hallgatódzás és ez esetben akaratlanul voltam tanúja ama párbeszédnek, mely a jegyzőék Terkája és Tini közt ment végbe és amely mindama dokumentuma maradhat a női lélek szédítő alacsonyosságának. (Azóta persze, megbocsátottam ezt az alacsonyyságot is.)

Öt járkáltak a kertben, közvetlen a fáskamra mellett, úgy, hogy minden szavukat jól érthettem, pedig fájt a fogam és figyelmemet a fogfájással kellett feleznem.

Terka átjött hozzánk kényeskedni, hogy ő is menyasszony. Tegnap volt az eljegyzése. Azon vitatkoztak, ki a boldogabb, ki a szebb, ki az irigylendőbb kettejük közül.

Terka dicsekedett:

— Két szép gyémántfüggőt kaptam a vőlegényemtől. Te mit kaptál?

Hát bizony a Tini a karikagyűrűn kívül, eddig legalább, mit sem kapott. Egy sötisztnek ugyancsak vékonyan van pénze, ha van. Tini hát egyet nyelt és kitérőleg próbált megfelelni:

— Mink még csak ezután választunk ékszereket.

De Terka rendületlenül azon igyekezett, hogy Tinit végkép elöntse az irigység epéje:

— Az én vőlegényem ügyvéd. És megbízottsági tag. Minden újévkor a főispánhoz van ebédre hívva.

Tini még nagyobb nyelt, de most valami jó ötlete támadt, mert — amint a kamrajtó hasadékan láttam — mosolyra derült az arca:

hogy Krausz is, Magyar is kivetettette a választási helyiségből.

A két botrányt okozó ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot a ettől kezdve még többen törültek Magyar Miklós nevét.

A határozatlan miniszter.

Arad város elutasítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 19.

Az élelmiszerkéken kívül Magyarországon a frázisokból is meg lehet élni. Sőt nagyon jól lehet élni a szövegírásokból. Például Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter szívesen szólóan szokott beszélni a drágaság elleni intézkedéseken a piaci élelmiszerek olcsóbbá tételének szükségességéről, az állam részéről nyújtandó hathatós támogatásról és — ellenkezőben cselekszik. „A példa mindent illusztrál.”

Arad városa egy idő óta nagy küzdelmet fejt ki a piac olcsóbbá tételére. Az ujaradi termelők egyeduradalmanak megterésére a városi konyhakertészet fejlesztését határozta el a közgyűlés, továbbá támogatást ígért mindazoknak a bérloknak, kik városi földiken konyhakertészkednek. Sőt nagy alázatossággal a földmivelésügyi miniszterhez is beállított a megígért állami támogatásért. Akkor történt ez, mikor a földmivelésügyi miniszterium közlése tette a sajtóban, hogy a kisgazdákat, akik bolgár rendszerű kertészkedést folytatnak, a miniszter pártfogásába veszi és hathatósan támogatja. Ad nekik pénzt, készített részükre öntöző berendezést, küld nekik palántákat, gyümölcsfákat.

A tanácsot elfogta a buzgósság és röptében szervezett egy kisgazdák által álló szövetkezetet. Báze György és társai egyesültek arra, hogy olcsóvá varázsolják az aradi piacot. A város az élővizesatorna mentén bérbe adott nekik 30 katasztrális hold kitűnő földet poton árón és az ékes nyelven megírt instancia felment a miniszterhez: támogatást kértek azaz a kötelező ígérettel, hogy bolgár rendszerű kertészetet akarnak üzni szövetkezeti alapon és betartják mindazt, amit a miniszter az állami támogatás feltételül kiköt.

A feliratot a miniszterium leküldötte az

aradi kulturmérnökségnek, ahol egy jó ideig pihent, míg végre elkészült a szakvélemény, melynek az volt a csattanója, hogy a miniszter ne támogassa a szövetkezett gazdákat, mert a kijelölt területet nem találta alkalmasnak és különben az élővizesatorna vize Mezőhegyesnek kell.

Ezekután ismét egy hivatalos kommuniké jelent meg a sajtóban. Kiadta a földmivelésügyi miniszterium. Azt hirdette, hogy bolgár rendszerű kertészeket támogat, ha azokat maguk a községek rendezik be, sőt fel is sorolta, hogy mely községeket részesített segélyben. Így például Szegednek 60 ezer koronát adott.

Szudy Elemér törvényhatósági bizottsági tag indítványára a város jelentette a miniszternek, hogy a piaci drágaság leküzdésére a maga konyha-kertészetét megnagyobbítja harminc holddal, bolgár rendszerűvé teszi és — segélyt kér.

A földmivelésügyi miniszter ma érkezett leiratával tudatja a város közönségével, hogy csak kisgazdák által alakult kertészeti szövetkezeteket hajlandó támogatni. A város részére nincs pénz.

Tizenhétéves haramia.

Az áruló bundaszőr.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 19.

Tegnapelőtt Kepeczán Dameter pécskai lakost fényes nappal a vágóhídnál megtámadta egy suhanc, a kit kocsijára felvett és élesre fent késsel három súlyos sebet ejtett azon az emberen, a ki megszánta őt és nemcsak helyet adott kocsiján, hanem néhány krajcárt is juttatott neki. Kepeczán élet és halál között fekszik az aradi közpórházban. Az orvosok véleménye szerint a sérülés nagyon közel érte a géget és csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy ott a helyszínen el nem vérzett.

A rendőrség, amint azt megírtuk, a legnagyobb eréllyel indította meg a nyomozást, melynek lefolytatása érdekes rendőri szempontból, de kriminalisztikailag valósággal iskolai példája annak, miként történik meg a fiatal bűnösnek az első kisebb vétségől a második lépés, mely már az emberölésnél tart.

Megírtuk, hogy a rendőrség feltervése szerint a támadás rablás céljából történt. Ezt megerősítette a sérültnek az a vallomása, hogy a merénylő kikérdezte, mennyiért veszi meg azt a két hordó petróleumot, melyért a Neuman gyárból jövet, a városba hajtatt. Ez a tény azért fontos, mert ebből kiindulva közel feküdt az a gondolat, hogy a merénylőnél pénz nem lehet s így valahol azt a téli kabátot, melyet a futásnak eredt alakon az egyik szemtanu, a támadásnál jelenvolt iparos tanuló látott, elfogja adni, hogy a kapott pénzen élelmet vegyen. Greén Nándor főkapitány kiadta az uasítást detektívjeinek, nyomozzanak ily irányban a zsidóbarátoknál. Ez az eljárás eredményre vezetett. Tegnap délből megvolt állapítva, hogy egy tizenhét-tizennyolc év körüli, iparos segédnek látszó suhanc egyik zsidóbarátnál eladott egy rövid téli kabátot 3 korona 60 fillérért. A kabátot a rendőrség lefoglalta és megállapította a kabátban talált és paraszt bundából származó szőrszállból, hogy ez a tettes kabátja.

Ezzel szemben megdölgta merénylőt futásakor látó szemtanuunknak az a hamis adata, hogy a tettes egy 23–24 éves erősen fejlett, hosszúkabátos iparos segéd lehet. A sáros kabát nem hosszú és nem illik másra, mint egy tizenhét tizennyolc esztendőes gyerekre. Ez volt az egyik biztos nyom. A másik, melyet a sértettől kapott a rendőrség, az, hogy a tettes bognár volt. Ezt elmondotta Kepeczának.

Greén főkapitány meghagyta a detektíveknek, hogy nyomozzanak aradi bognároknál, kocsigyártóknál, vajjon nem volt-e valamelyiknél alkalmazásban a személyleírásnak megfelelő bognár-segéd vagy tanuló. Ez a nyomozás a tettes kilétének megállapítását eredményezte. Kinczky Ferenc, Andrássy-tér 11. szám alatt lakó kocsigyártónál is megfordultak a detektívek, akitől arról értesültek, hogy november 14-én éjjel elszökött Keszeg Ferenc nevű, Csóka, torontálmegyei községből származó inasa. A leírás egyezett a tettesről már eddig is kapott adatokkal. Anélkül, hogy Kinczky tudta volna, miért érdeklődnek nála a detektívek, elmondotta azt is, hogy Keszeg a szokásos alkalmával egyik társától ellopott tíz koronát és magával vitte azt a téli kabátot is, melyet ő vett neki néhány nappal azelőtt.

— Tudod, édes drágám, én nem szeretek dicsekedni. De azt kérdelem, látsz-e már magukat fejbe miattad?

— Mi? Micsoda?

— Csak azért, mert én miattam már fejbőlötték magukat.

— Nem igaz. Henccegek.

— Nem henccegek.

— Hát mond meg a nevét.

— Azaz, hogy még nem lőtte magát fejbe.

— Ahán, ahán! — nevetett gunyosan Terka.

— De fejbe fogja magát lőni, mert ez jellemes férfi és mert én nem vagyok olyan lány, aki nélkül nem lehet élni.

— Sokan élnek nélküled.

— De ez nem tud.

— Hát ki az? Biztosan valami diák.

— Mit? diák? Éppen ellenkezőleg: egy tanár.

— Kicsoda?

— Piacsek.

— Piacsek?

— Az.

Elhallgattak. A fogam borsalmasan fáj és Terka nem akarta elismerni a Tini dicsőségét:

— Nem hiszem.

— Nohát itt a levele, olvasd el.

— Terka elolvasta Piacsek tanár ur levelét, mely vérző szívből íródott és bizonyára nem abból a célból, hogy ezek a nők vitatkozzanak rajta.

— Micsodasz hozzá? — kérdezte a diadalmas Tini.

— Azt, — felelte savanyuan Terka, gunyos ajkbiggyeszéssel — hogy ez csak hencceg. Én ismerem ezt. Nem lövi fejbe magát, különben is a patikárusok Ilkájának udvarol.

— Igen, de truccból és bánatból. Meglásd, ez fejbőlövi magát.

— Nem.

— De.

— Fogadjunk!

— Fogadjunk.

— Aki elveszti a fogadást, az a számár.

— Gilt.

— Nohát meglássuk!

— Meg ám.

Ó, mint szerettem volna e percben kitörni a fákamrából és megfojtani ezt a két közönséges nőt, a kik im fogadás tárgyává aljasítják egy férfi, pláne egy tanár legszenvedőbb érzelmeit! Ha kedvemre elpöfölném őket, biztosan kiállana fogamból a sajtás. De ezt két okból nem tehettem. Lovagias férfi nem pofoz fel védtelen nőket, nem hallgatódzik és ha végül kitör, sohasem fákamra az, amiből kitör, vagy kirohan. Eszembe jutott, hogy mi lett volna Zrínyi Miklósból, ha nem a szigetvári várba, hanem egy fákamrából rohan ki és ez a gondolat lehűtötte indulatom hevét és keresztényi lemondással türtem a fogfájást. Elhatároztam azonban, hogy Piacsek tanár urat megmentem az életnek. Ez a nő, ez a Tini méltatlan arra, hogy érte meghaljon.

Elmondom a tanár urnak a történeteket és meg vagyok róla győződve, hogy hálá lesz irántam.

Igen ám, de ezt tapintatosan kell vele közölnöm. A tapintatos módon sokáig törtem a fejemet, de hasztalan; és az esküvő napja, május 10-ike rémes gyorsasággal közelgett.

Piacsek tanár ur ezenközben a hidegvérű gentleman mintaképének bizonyult. Mivel sem árulta el gyászos tervét, sőt, hogy minden gyanúnak elejét vegye, elvállalta a majális rendezését. A majális pedig éppen a végzetes napra, május 10-ére volt kitűzve.

Az utolsó előtti napon végre megembereltem magam és tíz percek bekopogtattam a természetrajzi szertárba. Piacsek tanár ur, bámulatos hidegvérrel, vajaskenyeret tizoraizott.

— Na, mit akarsz?

— Semmit.

— Na, csak bátran, mondd meg, mit akarsz. Ne félj, tudod, hogy szeretlek, mert jó fiu vagy.

Szeret! A tanár ur! Engem! É: holnap ilyenkor halott. Majdnem sirva fakadtam...

— Tanár ur kérem... ki rendezi holnap a majális?

— Hát kicsoda, ha nem én?

— Egészen bizonyos ez?

— De furesa vagy, Kotona. Hát persze, hogy bizonyos.

Ezt a tanár ur oly meggyőződéssel mondta, hogy nem kételkedhettem a továbbiakban. Ez

— Milyen volt a kabát? — kérdezték a titkosrendőrök.

— Rövid állású, fekete posztóju, bársonygallérú, kockás bélésű, — felelte Kinczky.

A detektívek kérésére felment a város házára és az első pillanatban megismerte a felmutatott ruhadarabban az inasnak vett kabátot.

A rendőrség tehát biztonsággal megállapíthatta, hogy a kabáton levő bunda-szőrészál Kepeczán bundájából származik és így Keszeg volt az, aki a merényletet elkövette.

Kinczky állítása szerint Keszeg nagyon jó magaviseletű fiú volt. Szegedre vágyott. Ezért szökött meg és ezért lopta el társától a tiz koronát. Aradról el is ment Szeged felé, de csak Mezőhegyesig jutott. Az ottani esendőrség nyomozása szerint látták a mezőhegyesi cukorgyár körül bolyongani. Pénze elfogyhatott a visszatért Aradra. Gyalog jöhetett Battonyán át a Pécskai-utrá, ahol Kepeczánal találkozott. A gyaloglásban lába megfájdult, ezt is elmondotta a sérültnek. Mikor a kocsira felkerült, úgy látszik megszületett benne az a gondolat, hogy még emberélet árán is szerez pénzt. Hátulról támadt áldozatára, aki életbenmaradását a véletlennek köszöni. A tizenhét esztendő gyilkos a menekülésben is nagy ügyességet árult el. A barakkórházig nyomon tudták követni a detektívek s itt elveszett minden nyom. De Keszeg már a merénylet után másfél órával újra Aradon járt és eladta télikabátját és úgy tudott innen megszökni, hogy senki vele nem találkozott.

A rendőrség széles körben tett intézkedést a fiatal gyilkos elfogatására és azt hiszi, hogy rövid időn belül kézre keríti.

SPORT.

+ Az „Aradi Atletikai Klub” ma, azaz 20-án este háromnegyed 8 órakor a „Fehér Kereszt” szálló kistermében klubvacsorát tart. Menu: Disznótoros ételek, turós derelye, alma. Egy teríték 160 korona. A klubtagok minél nagyobb számu részvételét kéri a háznagy.

az ember nem akar meghalni. Esze ágában sincs.

Csalódtam benne is. Épp oly hitvány, mint a nők. Pedig, hogy szerettem volna vigasztalni és lebeszélni.

De mindegy. Tini elvesztette Terkával szemben a fogadást és nem kicsinylendő győnyörrel sugtam Tini fülébe, este, az eparia alatt, mikor magunk voltunk:

— Számár.
— Hogy mer nekem ilyet mondani?
— Számár. Mert elvesztette a fogadást.
— Mi az? Mit hadar össze-vissza?
— Piacsek tanár ur nem lövi fejbe magát. Lebeszélttem róla.

Itt Piacsek javára hazudtam, az igaz, de lovagias kötelességet véltem teljesíteni a tanár ural szemben.

És tényleg. Piacsek ma is él. Tininek pedig hét gyermeke van, a só-ármádia egyik vezérkari tisztjéül. Izgat a kérdés: vajjon a gyerekek tudják-e utánozni a kakas kukorékolást?

Mindez a régi emlék egy fogfájás révén eszmélt föl a lelkemben. Hát mondják, nincs-e összefüggés a véletlenekben? Sőt szentül hiszem, hogy nem is fájt volna a fogam, ha Tini a gyerekeivel föl nem rúccan a fővárosba.

Nem fogok egy csöppet sem csodálkozni, ha legközelebb a véletlen Piacsek tanár ural összehoz.

Aktuális emberek.

Kabdebó János dr.

Szinte hihetetlenül hangzik, hogy Kabdebó Jánost már jubilálják. Ha komoly, tudományosságban megőszült bácsik nem állítanak, el se hinnék, hogy Kabdebó János már huszonötéztendeje áll a vasut s legalább háromévtizede a közegészségügy, meg a hamisítatlan humanitás szolgálatában. Hogyan? Ez a fiatalos szellemű, tiszta, friss gondolkodású férfi már ennyire előrehaladt a X-ek számolásában?

Kedélyének bájos naivitása szinte hajlandó velünk elhitetni, hogy nem közszolgálatának, de életének évei is alig haladják meg a harmincat.

Hosszú jellemzése helyett álljon itt ez a főjegyzésre méltó jelenet, amely mindennél jobban domborítja ki az ő csodás szívjóságát. Amikor ma jóismerősei fölmentek hozzá szerencsét kívánni, az íróasztala mellett találták és egy oszomó váltót rakosgatott.

— Min dolgozgat Muki bácsi olyan nagy buzgalommal? — kérdezték.

Szelid mosoly ült az arcára:

— Rendezem a mások adósságait.

Ennek az a magyarázata, hogy évek hosszú során át Arad gavallérjainak nagy része vele iratta alá a váltóit. A doktor ur szinte gyerekes könyvelőműséggel segített mások baján és mire most a jubiláris ünneplés elérte őt, sikerült neki az öt- ezredik váltót is zsíráltni. Hogy néhányan visszaéltek a jóságával, az nem kedvetlenítette el a kedves öreg urat.

— Nem vagyok gazdag ember, de azért boldognak érzem magam, mert megvagyok elégedve a sorsommal; a megelégedettség pedig a legnagyobb kincs.

Ezt szokta mondani és a szeme őszinte örömtől fénylik ilyenkor. A ritka lelki tulajdonságokat az aradmegyeiek országos hírű orvosának, a rég elhunyt Darányi Jánosnak iskolája gyarapította Kabdebó Jánosban. Darányi dr., aki a saját pénzéből kórházat építtetett, gondoskodott az ő modern szellemben való kiképzéséről. Külföldre küldte Kabdebó dr.-t, majd maga mellé vette a kórházába s beléplántálta az érdeknélkül való emberszeretet eszméit. Méltó is lett mesteréhez s ma kevés olyan humánus érzésű, a szépért, nemesért lelkesedő férfi él ebben a városban, mint az, akit holnap ünnepel Arad társadalma. Kabdebó dr. cselekedeteit a nyugodt, tisztult, derűs életfilozófia irányítja.

Több évtizedes működését osztatlan rokon-szenyv kísérte minden időben. Tudták róla, hogy a hetvenes években, amikor Aradon a kolera szedte áldozatait, szinte emberföltöti munkát fejtett ki az akkor még ifjú orvos. Kabdebó dr. valósággal tipikus egyéniséggé vált Aradon. Az esztendő komoly munkája csaknem nyomtalanul suhant el fölötte. Egyáltalán nem látszik meg rajta a hatvan esztendő súlya. Évek előtt is olyan nyugodt, tipikus járása volt, mint most. A cilinderei is egyformák már évek óta. A rendelőszobájában a sajátos formájú köcsögalapokból egész kiállítást lehetne rendezni. Azt a hintót, amelyen jár, a lovak hosszú ideje egyforma trappban viszik. A kocsikázni szerető ifjak jól ismerik ezt a trappot. Ha sétakocsizni mennek s nem akarják, hogy a fiakkeros vágatva hajtsan, csak ezt mondják neki:

— Nem kell gyorsan. Csak Kabdebó-trappban.

Kevesen tudják, hogy a gömbölyűre hizott kicsi ember fiatal korában egészen sovány volt. Egy nagy betegség után kezdett hizni. Orvosnövendék korában Budapesten súlyos betegen feküdt. Már delirált s le kellett kötni, olyan nyugtalanul

hempergett; nem egyszer lák akart ugrani az ágyból; egy érzetlen pillanatban le is tépte magáról a köteléket és kifutott a szobából. A folyosón két cső fött kukoricát talált, amelyet kútes céljából tettek oda. Az eszméletlen nagy beteg a kukoricát egy szemig elfogyasztotta. Amikor felgyógyult, az ápolónő megmondta ezt neki.

— Ha megtudták volna — panaszkodott az ápolónő — elcsaptak volna engem.

— Hiszen én nem szólok a dolgról senkinek, — nyugtatta meg Kabdebó dr.

— Igen, de hátha meghalt volna az ifiur.

Nevetve felelt a fölgyógyult ember:

— Hiszen akkor se szóltam volna senkinek.

Boyar.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Színészvér, operett. (A bérlet.)

Vasárnap: Délután Lillio m. színmű. Este: Színészvér, operett. (B bérlet.)

Színészvér.

(Operette 3 felvonásban. Írták: Stein Leó és Lindau Károly. Zenéjét szerzte: Eysler Ödön. Bemutató előadás.)

Egy régi angol színmű, Dr. Qobin inspirálhatta a Színészvér szerzőit ma bemutatott darabjuk megírására. Az angol színmű alkalmat adott egy nagy színművész ragyogó színjátszásának érvényesítésére, Stein és Lindau librettoja azonban csak arra volt jó, hogy Eyslert, a kiváló bécsi komponistát jó zene szerzésére inspirálja.

Kevés ötlet, vékonyan csörgedező humor tellett a librettistáktól, és ha a zeneszerző nem nyújtott volna olyan dicséretesen sokat a maga kiváló talentumából, úgy a Színészvér a bukott darabok számát szaporíthatná. Eysler kompozíciói azonban megmentik a szövegírók értéktelen munkáját. Színes, hangulatos, fülbemászó melódiák sorozata a Színészvér zenéje, méltó A vándorlegény diadalmas komponistájához. Sok a remiszcencia, de szívesen hallgatjuk, mert mindmégannyi kedves emlékü dallam. A közönség a sok jó zeneszámért megbocsájthatja a gyámoltalan librettót és élvezetes szórakozást talál a darabban.

A darab hibái dacára nagy és mutatós sikere volt a mai bemutatónak, ami a jó zene mellett különösképp a kitűnő magánszereplőknek köszönhető. Dióssy Nuszi, B. Szabó, Beregi és Várnay olyan abszolút művészt produkáltak, amiért máris érdemes műsoron tartani a darabot. Dióssy kitűnően dispenálva, pompás kedvben játszotta a színésznőt. Csupa temperamentum, elegancia tették kedvessé alakítását, az érzelmes jelenetekben pedig igazi művészi megjátszással tett tanubizonyosságot értékes talentumáról. Virág, ismétlés, taps és ünnepeltetés bőven kijutott a bájos primadonnának. Nagyon jó estéje volt B. Szabónak, aki Torelli színész szerepében talentumának minden kiválóságát ragyogtatta. A harmadik felvonás végén művészi játékát orkánszerű taps jutalmazta. Az előadás folyamán pedig több ízben szinte tüntetésszerű ovációt kapott. Ismét nagy meglepetést szerzett a közönségnek Beregi Sándor. Ez a kiváló tehetségű fiatal művész folyton újabb kvalitásokat hoz színpadra. A lírai szerelmesből szemünk előtt lesz kiváló énekes bonviván, aki kedelmes tenorbaritonjával máris értékes sikereket arat. A közönség nagy rokon-szenyvvel látja Beregi folyton növekvő sikereit. Elsőrangú volt Várnay órnagya. Várnay éne-

kelt és csak formászeset, hogy a különleges produkeiót háromszor ismételtették meg a nép-szerű művészzel. Jók voltak Benkóné, Polgár. A zenekar Csányi Máttyás vezénylete alatt ki-fogástalanul működött.

H. G.

* Diósy Nusi és Felhő Rózi. Egy szegedi lapban olvassuk: A szegedi színügyi bizottság tagjainak Almássy Endre művezető-igazgató tudvalevőleg Diósy Nusit is ajánlotta prima-donnául. Almássy Endre ma annak a közlésére kérte meg a lapokat, hogy Felhő Rózinak tizenhatezer korona fizetése van, tehát több, mint most Diósy Nusinak Aradon. Továbbá, hogy Diósy Nusi havi kétezer korona gázsit kórt, mikor Szegedre akarták szerződtetni. Mert komoly tárgyalások voltak Nusival, csak hogy a színügyi bizottsági tagok bizalmas értekez-letén Felhő Rózit a színigazgató jóindulatába ajánlották. Miközben pedig Felhő Rózsival az újabb tárgyalások folytak — fejezi be a nyi-latkozását az igazgató — a bolondos Nusi le-szerződött Szendrey Mihályhoz Aradra. A do-logban azonban valami sükus lehet. Almássy Endre gavallér, korrekt uriember, akinek a szavához nem fér kétség: nem lehet tehát mást föltenni, minthogy Diósy Nusi mókázott a primadonnakereső szegedi színigazgatóval. Mert mi úgy tudjuk, hogy a szerződést Sze-drey Mihályval már hónapokkal ezelőtt aláírta.

* Színészvér — másodszor. Holnap, szom-baton másodszor játsszák a Színészvér című nagysikerű operettet.

— Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárák mellett az idei szezon egyik legnagyobb sikerű színműüjdonsága, a Liliom van műsoron. Este harmadszor játsszák a Színészvér című operett-üjdonságot.

* A jövő hét eseményei. A jövő hét műso-rának kiemelkedő része a Hoffmann meséi-nek előadása lesz, melyben Mezei Mihály, a ko-lozsvári Nemzeti-színház tenoristája lép fel vendégként. Ugyancsak a jövő héten lesz a premiérje Lengyel Menyhért szenzációs szin-művének, a Taifun-nak.

* A Haverda-ügy. A fantázia segítségére siet a valóság. A szövevényes Haverda-féle bűnügy, melynek minden fázisát élénk figye-lemmel kíséri mindenki, egész visszataszító eredetiségében kerül előadásra az Uránia-szin-házban. A hirhadt bűnügy keletkezése, a gyil-kosság tervezése, a kivétel és a bűnügy szerep-lőinek elfogatása élethű reprodukcióban jelenik meg a néző előtt. Olyan megdöbbentő élethű-séggel van megcsinálva ez a tárgyánál fogva is érdekfeszítő kép, hogy akik látják, azok előtt érthetővé lesz az egész dráma. Mesteri játékot produkálnak a szereplők. Haverda Ma-riska szerepét Komlóssy Ilonka, a Vigszínház kitűnő művésznője adja, Vojthát az Aradon is ismert Sarkady Vilmos, Jánossyt Bárdy Ödön, a Vigszínház művészei alakítják meglepő élet-hűséggel. A szenzációs kép még csak szomba-ton és vasárnap kerül színre.

791

MULATSÁGOK.

(=) A seprősi iparos ifjuság november 20-án, a szövetkezet ujonnan épített, kényel-mes helyiségeiben, a vesztőhely megváltásának alapjára, jótekonycélú zártkörű táncvigalmat rendez.

Egy amerikai milliárdos szerencsétlensége.

John Astor halálhíre.

Távirati tudósítás.

Arad, november 19.

Newyorki táviratok jelentik, hogy ott tegnap óta teljesen alaposnak látszó hírek terjedtek el az egyik leggazdagabb amerikai milliárdosnak, John Jacob Astornak haláláról. Astor néhány héttel ezelőtt óriási gőzjachtján, a „Nourma-hat“-on hosszabb kútutazásra indult és épen a mult heti nyugatindiai tenger rengés és orkán idejében a vihar központján, Jamaika mellett hajózott. Azóta Astor megbízottai hiába igye-keztek a hajón felállított dróttalan táviró-álla-mással érintkezésbe lépni, úgy, hogy mind ala-posabbnak bizonyult az a félelem, hogy Astor hajója teljes személyzetével a tengerbe sü-lyedt. A hajó felkutatására expedíció ment, mely azonban eddig semmi nyomárasem akadt Astor hajójának.

A milliárdos tragédiája annál szomorubb, mert épen a mult héten dőlt el véglegesen Astor és neje válópóra. Astorné néhány hónap-pal ezelőtt indította meg a válópórt férje ellen és a bíróság diszkrét csendben és rendkívüli gyorsasággal tárgyalta le a pórt. A bíróság, állítólag Astor házasságtörése miatt bontotta fel a házasságot és 50 millió korona lefizetésére ítélte a milliárdost.

John Astor 44 éves és két gyermek atyja. Dédunokája a Németországból kiköltözött Jacob Astornak, aki megalapítója lett az ame-rikai milliárdos családnak. Ő építette az óriási méretű Waldorf-Astoria Hotelt Newyorkban, majd néhány évvel ezelőtt szintén Newyorkban a grandiozus St. Regis-Hotelt és a Knicker-bocker-Hotelt, amely Newyork egyik leghatal-masabb épülete. Közel Newyorkhoz 3000 hek-tárnyi földbirtokán pompás villája van. Igaz-gatósi tagja különböző kartelleknek, rész-vénytársaságoknak, melyeknek együttvéve több mint 1000 millió korona alaptőkéjük van.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A végrendelet. Hendrey Szilárdka három év előtt, 1906. elején ment nőül Buchwald Ödön aradi városi hivatalnokhoz. A boldog esa-ládi élet azonban nem tartott sokáig, a fiatal asszony mellbajos volt és betegségét még nö-velte az, hogy a házasság után a hetedik hó-napban halott gyermeket szült, ami nagy lázzal járt. A tudóvész egyre jobban elhatalmasodott a beteg szervezetén és a fiatal asszony érezve a vég kezdetét, szeptember ötödikén végrende-letet tett ingó és ingatlan vagyonáról. Allapota egyre rosszabbodott, míg végre október közepén a halál vetett véget szenvedéseinek. Az el-hunytának mintegy hatvanezer korona értékű vagyorát, így a családi élszereket is a végren-delet értelmében legnagyobb részben a férj, a férj két fivére és az elhunyt urindó anyósa kapta, míg a három kiskoru Hendrey leánynak, az elhunyt nővéreinek csak elenyészően ese-kély rész jutott örökségül. A mellözött kiskoru leányok megfoghatatlannak találták elhalt nővé-rük rendelkezését, mert mindig a legjobb vi-szonyban voltak vele. Ezért elhatározták, hogy a végrendeletet perrel támadják meg. Kövér Béla, mint a kiskoruk kirendelt gyámja, a gyámhatóság beleegyezésével pórt indított a végrendelet érvénytelenítése iránt. Az aradi kir. törvényszék a kihallgatott tanuk és orvosszak-értők véleménye alapján elutasította a kereset-et és ezt az ítéletet a nagyváradi királyi ítélő-tábla ma helybenhagyta.

§ Érdekes villamvilágítási per. Tanúlság cél-jából közli velünk a Műszaki Világ azt az ér-dekes pert, amelyet a székesfehérvári uhlanun-tiszi étkezdé, továbbá Lichtenstein Alajos herceg indított az ottani villamos központi te-lep igazgatósága ellen. A társaság szerződésében ugyanis ki van mondva, hogy a fo-gyasztók az átlag 500 égési órán tul fogyasztott áramot meghatározott kedvezményes áron kapják. A villamos társaság ezt akként értel-mezi, hogy csak a lámpánként 500 égési órán tul fogyasztott áramnak van kedvezményes ára. Felperesek ezzel szemben azt vitatják, hogy az átlag nem lámpánként, hanem az egész fogyasztás után értelmezendő. Az első bíróság felpereseknek adott igazat és a villa-mos társaságot a befizetett többlet visszafize-tésére kötelezte. Felebbezés folytán a székes-fehérvári törvényszék elé került az ügy, mely a felpereseket elutasította és a költségekben marasztalta.

§ Megszüntetett vád. Ez év március 25-én egyik lóvasúti kocsis a Boczkó-utcában elgázolta Rácz Márton postafőtisztet, aki sérülései követ-keztében meghalt. Az aradi ügyészség gondat-lanságból okozott emberölés vétsége miatt vá-dat emelt a kocsis, Drucó Tódor ellen, de a vádtanács Krenner Zoltán dr. védelme után megszüntette ellene az eljárást. Az ügyészség felfolyamodása folytán a nagyváradi táblához került az ügy, amely mai napon hozott végzé-sével helybenhagyta a vádtanács megszüntető végzését és így az jogerőre emelkedett.

§ A képviselőház sikkasztója. Budapestről jelentik: A képviselőház elnökségének följelen-tése folytán a rendőrség nemrégiben letartóz-tatta Papp István 56 éves képviselőházi iroda-tisztet hivatali sikkasztás büntette miatt. Papp Istvánt a képviselőház gazdasági hivatalának főnöke, Kiszely Géza, 1908. nyarán, mikorsza-badságra ment, megbízta, hogy a képviselőház Hold utcai bérházában lakbéréket szedjen be. Papp István be is szedte a lakbéréket, de a be-folyt pénzt nem fizette be a képviselőház pénz-tárába, hanem a lóversenyen játszotta el. Mint-egy 7800 korona kallódott el a kezei között. A képviselőház elnöke, jöllehet Kiszely Géza megtérítette a kárt, mégis büntető utra terelte a huszonöt év óta szolgáló Papp István ügyét, akit nyomban fel is függesztettek állásától. A feljelentés megtétele után a rendőrség a beis-merésben levő irodatisztet letartóztatta. A ki-rályi ügyészség pedig a befejezett vizsgálat után hivatali sikkasztás büntette miatt emelt Papp István ellen vádat. A vádirat ellen vé-dője kifogást adott be s ebben azt vitatta, hogy Papp István nem követett el hivatali sikkasztást, hanem csak közönséges sikkasz-tást. A vádtanács elfogadta a védő érvelését és hivatali sikkasztás helyett egyszerű sik-kasztás büntetéért helyezte Papp Istvánt vád alá. Egyben pedig a védő kérelmére elren-delte a letartóztatott terheltnek szabadlábra helyezését.

§ A motorosvasút püre a részvényesek ellen. Az aradhegyaljai motorosvasút igazgatósága Nagy Sándor dr. ügyvéd útján kereskedelmi pert indított az aradi törvényszéken huszon-nyolc részvényese ellen, akik a mai napig sem fizették be a részvények árát, holott a befize-tési határidő már régen elmúlt. A részvény-jegyzési iv szerint az illető köteles volt a jegy-zett részvények árának 30 százalékát a rész-vénytársaság megalakulásának napján, 30 szá-zalékot a megalakulás után két hónap mulva és a hátralévő 40 százalékot pedig hat hónap mulva befizetni. Amde a részvényesek nagy része az első részletet sem fizette be, vagy pedig csak az első 30 százalékos befizetésnek tett eleget. Az igazgatóság többször felhívta a hátralékban levő részvényeseket, hogy tegye-nek eleget fizetési kötelezettségüknek, de mi-után a részvényesek a felszólítás ellenére sem fizették be a részvények árát, az igazgatóság pert indított adósai ellen. A perfelvétel határ-napját az aradi törvényszék december tizedi-kére tűzte ki.

§ Katonaszöktetés szoknyában. Budapesti tudósítók jelentik: A dunaparti teherpályaudvar közelében, az összekötő vasúti híd alatt álló rendőrszertűz mult évi november 1-én igazolásra szólított föl két asszonyt, akik gyanús csomagokkal igyekeztek a pályaudvar felé. A rendőr kérdőskódására az egyik asszony azt válaszolta, hogy el akarnak utazni. Fölvilágosította a rendőr az asszonyokat, hogy ott nincsen személpályaudvar, de mivel az asszonyok igen zavaros válaszokat adtak a további kérdőskódésekre, a rendőr bekísérte őket az őrszobába igazolásra. Ott azután kiderült, hogy az egyik asszony Sós János, közlegény a 86. gyalogezredben. A másik szoknyás utas Vörös Erzsébet, aki női ruhában meg akarta szöktetni a szeretőjét. Vörös Erzsébetet fegyveres erő ellen elkövetett vétség címén vád alá helyezték és a budapesti büntető törvényszék ma három napi fogságra ítélte el. A katonák fölött a katonai hatóság ítélkezett.

Leleplezték Cook-ot.

A „felfedező” hivatalos megbélyegzése.

Távirati tudósítás.

Arad, november 19.

Alig néhány hónappal ezelőtt világszerte nagy szenzációt keltett az a hír, hogy egy amerikai sarkutazónak, Cook dr.-nak sikerült felfedezni az évszázadok óta keresett északi pólust. Két nappal ezután jött a másik szenzáció: az amerikai Peary szintén felfedezte az északi sarkot. Ami ezután következett, arra még jól emlékezhetik a közönség. A két felfedező között megkezdődött a versengés, ki az igazi felfedező, ki volt igazán az északi sarkon. Tudományos társulatok, egyesületek, elismert tekintélyek vettek részt a dícsőségért való küzdelemben, mely egyelőre szinte eldönthetetlennek látszott.

Hónapok mulva most hangzott el az első kemoly, alighanem döntő szó ebben a versengésben. Egy kiváló tudományos testület, a washingtoni „Nemzeti földrajzi társulat” nyílt ülésben állást foglalt Cook ellen és azt közönséges csalónak bélyegezte.

A leleplező a társulat egyik legelőkelőbb tagja, C. M. Chester admirális volt, aki hosszú előadásban igyekezett bebizonyítani állítását. Az admirális elsősorban kijelentette, hogy Cook maga megvallotta neki, hogy ő azokat a fényképfelvételeket, melyek állítólag a Mac-Kinley-hegy vidékéről valók, a műteremben hamisította.

— Cook — ugymond az admirális — két évvel ezelőtt a „Nemzeti földrajzi társulat” előtt egy régebbi sarki utjáról előadást tartott és azt igen szép képekkel illusztrálta. A jeges vidékről felvett képek nagyon tetszettek a jelen volt hölgyközönségnek. Mikor az előadásnak vége lett és a hölgyek eltávoztak, Cook hozzám és néhány barátomhoz fordulva ezt mondta:

— Azok a jegesekről felvett képek természetesen egy műteremben készültek, nem pedig a sark körül. Egy darab vitorlavásznat tettünk az asztalra és szép mesterséges háttért csináltunk. A fényképezőgépet nem is vittem magammal a sark felé.

Cooknak — folytatta tovább az admirális — már ez a régebbi cselekedete is mutatja, mily komolyan kell venni az ő felvételeit.

Az admirális ezután több tudományos érvet hozott fel Cook ellen. Cook állítólag egy bizonyos ponton érdekes naplementét látott. Ő pedig mint csillagász, határozottan állítja, hogy azon a ponton, a megjelölt évszakban, a nap egyáltalán nem megy le. A Cookot kísérő eszkimók is látták azt a naplementét, de nem az északi sark mellett, hanem — a 81 szélességi foknál. Hogy pedig ettől a naptól április

21-ig az északi sarkhoz lehessen jutni, azt tisztára lehetetlenségnek tartja.

Az admirális ezután még több adattal támogatja állítását, mely tudományos körökben óriási feltűnést keltett.

Látogatás

Berényi Gedeonnál.

Az ősz pap visszaemlékezései.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 19.

Vasárnap intim, meleg ünneplésben lesz része egy ősz, aradi papnak: Berényi Gedeonnak, aki most töltötte be papi működésének ötvenedik évfordulóját.

Berényi Gedeon 1863-ban került az aradi minorita gimnáziumhoz. Azelőtt Szilágysomlyón volt 3 évig, még előbb pedig Miskolcon tanárkodott három esztendeig. Mikor az aradi gimnáziumhoz került, Lidy Nándor volt ennek igazgatója. Az igazgató Berényire bízta az első osztályt. Ő tanított itt minden tantárgyat, kivéve a hittant, melynek az alsó és felső osztályokban egy-egy külön tanára volt.

Berényi ma is teljesen jól emlékezik az első esztendőre, melyet Aradon töltött.

— Vagy hatvan tanítványom volt, — mondotta az Aradi Közlöny munkatársának, aki ma felkereste az ősz papot — még ma is megvan a névsoruk. Nagy részük bizony nem él már, többekről pedig nem tudom, hova vitte őket a sors. Azokkal persze, akik Aradon laktak, többször találkoztam és érdeklődéssel kísértem pályájukat. Sokan elszéledtek szerte az országba, de azért gyakran hallottam híruket. Az első évben tanítványai között voltak: Varjassy Árpád, Aradmegye mostani tanfelügyelője, Simon Jenő ügyvéd, Avarffy Géza szőlőbirtokos, Robitsek József, Robitsek Gusztáv öccse, aki jelenleg jónévű budapesti ügyvéd. Elhunytak azóta Andrányi Kálmán, Andrányi Lajos, Issekutz István, Kabdebó Kálmán.

— 1863. óta — folytatta Berényi — 1873-ig voltam tanár Aradon. Ez alatt az idő alatt sok előkelő aradi ember került ki kezeim alól. Barabás Béla már közölte soknak a nevét, de nem mindét. Tanítványom volt Szathmáry Gyula, a volt alispán, Csiky Károly árvászéki ülnök, Vörös László, a volt kereskedelmi miniszter, Suciu János román képviselő, Babó Emil, Babó Iván és mások. Majdnem valamennyien szorgalmas, derék diákok voltak. Emlékszem Kristóffy Józsefre és Vörös Lászlóra is, akik szintén jó tanulók voltak. Kitűnő diákok voltak Rosenberg Miksa, Müller Károly és Múlek Lajos is. Különben én sohasem voltam tulszigoru a tanítványaimmal szemben. Igaz, hogy gyakran jegyeztem be a noteszbe a „szekundát”, de buktatnicsak a végső esetben buktattam. Mindig megmondtam a diákoknak:

— Nem nekem tanultok, hanem magatoknak. Aki nem szorgalmas, sohasem fog megélni a maga lábán!

Tíz évi aradi tanároskodás után nagybányai igazgatóvá nevezték ki Berényit. 1880-ig volt itt, ekkor választották meg a minorita rend főnökévé. 1886-ig volt rendfőnök, majd a sok munka után pihenésre vágyott, de nem tudott sokáig munka nélkül élni. 1894-ben megint tanár lett az aradi gimnáziumban és itt tapított egészen 1899-ig. Ekkor nyugalomba vonult és azóta csendes, egyszerű életet él. A minorita rendház épületében az első emeleten a folyosó végén van egy egyszerű kis szobája, amelyet maga gondoz, tart tisztán és itt fogadja azokat az öreg barátait, akik néha-néha f. lkeresik az ősz papot.

HIREK.

Elégtétel Hódmezővásárhelynek.

A bocsanatkérő ezínésző.

Távirati tudósítás.

Arad, november 19.

A vásárhelyi méregkeverések, a férjgyilkosságok és a Jáger Mari szörnyű esetei idején Bródy Sándor, a hírneves író tollából egy fővárosi napilap hasábjain színes tanulmány és népjellemrajz jelent meg Hódmezővásárhelyről és népességének lelkivilágáról.

Ugyanakkor a Kolozsvári Hirlapban a Bródy cikke nyomán Hanzy névaláírással szintén cikk jelent meg a hódmezővásárhelyi népjellem morális megnyilvánulásairól és az ottani férfiakat züllötteknek, az asszonyokat ledéreknek nevezte.

Amint később kiderítették, a Hanzy álnév alatt a kolozsvári Nemzeti Színház egyik színészője, Hettyey Aranka rejtőzött.

A vásárhelyi sajtó keményen védelmére kelt a város erkölcsi reputációjának és ennek során bőven kijutott a szitkozódásokból úgy a Bródy, valamint a „Hanzy” fejének.

Az utóbbi sem maradt adós a felelettel és ez alá már teljes nevét írta. Erre azután már felébredt a város civis önérzete is és közgyűlési határozat folytán a város képviselőtestülete Hettyey Aranka ellen sajtópört indított.

A sajtópör várható szenzációjának az adta volna meg a pikantiát, hogy Hettyey Aranka egy izben a vásárhelyi színházban egy szezonon keresztül vendégszerepelt és ünnepelt kedvence volt a közönségnek.

A művész ellen indított sajtópör azonban most békés és sima elintézését nyert. Hettyey Aranka ugyanis helyesebbnek látta fejet hajtani a vásárhelyi erkölcsök előtt és szépen bocsanatot kért a városi képviselőktől.

A város erre megbocsátott a művésznőnek és visszavonta a sajtópört.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 20-án az időjárás: hűvösebb, elvélve csapadék.

— Jubiláló aradi orvos. Az általános népszerűségnek örvendő, közszeretben és becsülésben élő Kabdebó János dr. aradi orvos most tölti be a Magyar Államvasutaknál való hasznos szolgálatának huszonötödik évét. Kabdebó drt, aki a Máv. orvosi tanácsadója, ez alkalomból ünnepelni fogják szerető kartársai és az aradi társadalom vezetői. Szombaton este 8 órakor a Központi vendéglőben gyűl össze az ünnepelő társaság, amely lakomát rendez Kabdebó dr. tiszteletére. — Az országos orvosszövetség aradi fiókja ez alkalomból ezt a meleghangu átiratot intézte a jubilánshoz:

Tekintetes Kabdebó János dr. urnak Aradon. Szeretve tisztelt Kartárs Ur! Fiókszövetségünk f. hó 7-én tartott választmányi gyűlésének határozatából legőszintébb szerencseki-vánatuunkkal járulunk Kartárs ur elé 25 éves pályarorvosi működésének jubileuma alkalmából és ezt annál nagyobb örömmel tesszük, mert a fiókszövetség és az orvosi kar minden tagja örömtől van áthatva, ha egy Kartárs buzgó és becsületes munkájának általános elismerését látja. Kartárs urat legkollegiálisabban üdvözlölve, kérjük, hogy továbbra is mozdítsa elő értékes közreműködésével fiókszövetségünk törekvéseit az orvosi közügyek terén.

Teljes tisztelettel

Dr. Hecht,
titkár.

Dr. Lövinger,
elnök.

— György herceg rehabilitálása. Belgrádból táviratozzák: Milovanovics külügyminiszter visszatérése után — aki jelenleg Bécsben időzik — Belgrádban nyomban minisztertanács lesz, amelynek legfontosabb tárgya: György herceg rehabilitálásának kérdése.

— A képviselőházi tudósítók szindikátusának elnöke. Budapesti tudósítók jelentik: A képviselőház ujságíróinak szindikátusa mai ülésén a szindikátus elnökévé Singer Zsigmondot, a Pester Lloyd főszerkesztőjét választotta meg.

— Az aradmegyei főhercegi vadászatok. József főherceg és fenséges vendégei ma az aradmegyei Szintye községben vadásztak. Terítékre került 2176 fácán és néhány nyul. Tegnap este Bánkúten még utánkeresés volt, amely alkalommal 290 fácánt ejtettek el. Ma reggel a vadászat alkalmával Kossak aradi fényképész lefotografálta a főúri társaságot.

— Az ujságírók a házelnöknel. Budapestről jelentik: A parlamenti tudósítók szindikátusa ma délelőtt 11 órakor Rákosi Jenő főrendiházi tagnak, a szindikátus elnökének vezetésével tisztelgett Gaál Sándornál, a képviselőház új elnökénél.

Rákosi Jenő üdvözölte az elnököt, a ki a nehéz viszonyok között elvállalta az ország első közjogi méltóságát. Tudja, hogy nem kereste a kitüntetését, de annál nagyobb megbecsülés illeti, mert nem futott a sors szekeré után, hanem a sors küldte utána díszhintáját. Nem jelentéktelen időben és nem jelentéktelen feladatok előtt vállalta magára a nehéz kötelességet, mert, ha a politikai időjósoknak hinni lehet, nagy szélvészre és nagy viharokra van kilátás. Nagyobb a becsület, ha akkor ültetik az embert a kormányhoz, amikor erős szív, erős fej és erős kéz kell ahhoz, hogy a parlamentárismus hajóját vezesse. Mi, — mondta Rákosi — nemcsak ujságírók, hanem az ország sorsa felett aggódó polgárok is vagyunk, akik, mint ilyenek is óhajtjuk, hogy sikerüljön az a nehéz feladat, amelyre vállalkozott. Végül magunkról, az ujságírókról is legyen szó. Ha fához hasonlítjuk a parlamentárismust, akkor mi, akik integrans részei vagyunk ennek az intézménynek, lehetünk ugyan a legsebezhetőbbek, de nem a legkevésbébbé hasznavevők. A gyökérben kell a mi helyünket keresni. Mi vagyunk a vékony gyökérszálak, amelyeket el lehet könnyen vágni, de mi szívjuk az éltető nedvet. Végül hangsúlyozta Rákosi Jenő, hogy a parlamenti tudósítók mindenkor segítségére lesznek az elnöknek nehéz munkájában és az elnök jóindulatába ajánlotta őket.

Gaál Sándor házelnök szép beszédben válaszolt az üdvözlésre. Addig egyszerű katonája volt elveinek — ugymond — de ha vezérei úgy látták, hogy exponáltabb helyen kell szolgálatot tennie, megállja ott is a helyét. Az elnökséges golyók keresztüljárhatják a testét, de meg nem fogják törni. A parlamentárismus a nemzetől nyeri az erejét, de ezeket az erőket csak a sajtó tudja egyesíteni és hasznosítani. Hálás köszönetet mond a sajtónak, mert az előtte álló küzdelemben csak egyetlen jóbaráttra számíthat és ez a sajtó.

A két beszédet éljenzéssel fogadták az ujságírók.

— A gyermekkorház felirata. Ma nyújtotta be a mérnöki hivatal a polgármesternek az aradi gyermekkorház homlokzatába elhelyezendő feliratos márványtábla tervrajzát. A tábla csiszolt fekete gránitból készül, modern stílusú faragványai igen jól illeszkednek a homlokzat kiképzéséhez. A felirat aranyozott betűi a következő szöveggel hirdetik a kórház rendeltetését: *Városi Gyermekkorház. Gyoroki Andrányi Károly alapítványa.* Itt említjük meg, hogy a polgármester már kiírta a kórház igazgatói és osztályvezető, továbbá alorvosi állásaira a pályázatot, mely december negyedikén jár le.

— A győri vágongyár gyarapodása. A győri Magyar vagon- és gépgyár részvénytársaság, mely esztendőnkön át igen erős válsággal küzdött, lassan-lassan kezd a javulás útjára térni. Ez tünik ki az 1908/9. év üzleteredményéből is, mely 615.885 korona tiszta nyereséggel zárult, szemben az előző évi 574.090 korona veszteséggel. A gyárnak az elmúlt üzletévben 15 millió korona értékű üzletforgalma volt. Tudvalevő, hogy a gyár új igazgatója az aradi származású Révész Béla, akinek agilitása és szakértelme már is gyümölcsöket termel.

— Meghívás. A következő sorok közlésére kértek föl bennünket: Főtisztelendő Berényi Gedeon folyó hó 21-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor mondja aranymiséjét, a ft. Minorita rend templomában. Volt tanítványai megtartott értekezletükön elhatározták, hogy az aranymisén vallás különbség nélkül, testületileg vesznek részt. Felkérem a volt tanítványokat, szíveskedjenek vasárnap (21-én) délelőtt 1/2, 10 órakor a minorita társház földszinti éttermében gyűlekezni, honnan együttesen megyünk a misére és azt követően az ünnepelt üdvözlésére. Arad, 1909. november 19-én. Műlek Lajos dr.

— A Haverda-ügy új tárgyalása. Szabadkáról táviratozzák: A Haverda-ügy védői közös beadványt nyújtottak be a szabadkai törvényszékhez, amelyben a Haverda-ügy tárgyalására rendkívüli esküdtszéki ülészek összehívását kérik. Az ügyészség hozzájárult a kérelem teljesítéséhez és így valószínű, hogy az ügyet a jövő hó közepén fogják tárgyalni. Az elnök újból Salánky bíró lesz, míg Balogh bíró, aki az ügyben szavazó bíró volt, más fogja felváltani. Ekkorra már valószínűleg Winckler István ügyész se lesz Szabadkán, mert a budapesti törvényszékhez helyezik át bírói minőségben.

— Házasság. Barna Pál vasuti hivatalnok ma kötött házasságot Andrányi Máriával.

Szabó Margitot, Szabó József aradi nyugalmozott tanítóképző igazgató leányát a hó 20-án vezeti eltarhoz segesdi Segesdi Miklós honvédbadnagy. Az ifjú párt a balatonfüredi ref. templomban Antal Gábor ref. püspök adja össze.

A református templomban holnap, szombaton esküszik örök hűséget Szécsi Szigethy Béla m. kir. jószágigazgatósági számtiszt, néhai csiknagykászonyi és impérfalvi Bene Gyula pénzügyi titkár és neje, született kisszentpéteri Lászlóffy Ilona bájos leányának. Mariskának.

— Katonai mozgalom Oroszországban. Berlinből táviratozzák: Oroszország nyugati határán néhány nap óta igen élénk katonai mozgalom van. A katonai hatóságok azon fáradoznak, hogy az eddig elhanyagolt határ-oltalmat megjavítsák. Magas állású tisztek érkeznek nap-nap után a határra; megvizsgálják a csapatokat és azok harc-képességét. A katonai körök ezt a fokozatos tevékenységet azzal hozzák összefüggésbe, hogy az orosz állam az Orosz-Lengyelországban levő várakat, a brezliteri vár kivételével, amely elsőrendű erősség és modern építmény, mind meg fogja erősíteni a nyugatról jövő esetleges támadások ellen.

— Egy vulkán háborgása. Madridból táviratozzák: Tenerifa szigetén lévő Garachico városból jelentik, hogy Las Flores hegységen vulkán tört ki, amely sűrű füstgomoly és erős dörgés közben égő tömeget dobál ki. Három gőzös segélynyújtásra elindult a veszélyeztetett helyekre.

— Elfogták az álgrófot. Lapunk mai számában megírtuk, hogy a függetlenségi klubban történt ismerkedés után G. Stefánia budapesti magánzónától értékes gyémántgyűrűket lopott el egy szélhámos ifjú, aki magát Eszterházy grófnak nevezte. A rendőrség ma este egy budapesti, Ferenc körúti vendéglőben elfogta a szélhámost Takács János volt jegyző személyében. Takács előbb tagadta bűnét, majd beismerte, de amikor be akarták szállítani a rendőrségre, örvöngeni kezdett. A rendőrség megállapította, hogy már több tébolydában volt elzárva. Még ma este a Lipótmezőre szállították.

— Malomtulajdonos mint zsebtolvaj. Temesvárról írják: Egy nagystű zsebmetsző ügyében folytat most nyomozást Erzsébetváros (erdélyi város) csendőrsége. Az eset a temesvári rendőrséget is érdekli, amennyiben hetek előtt nap-nap után érkeztek feljelentések, hogy zsebtolvajlások történnek a villamoson. Az akkor megindított nyomozás azonban eredménytelen maradt. Most Erzsébetvárosban letartóztattak egy embert, aki különben malomtulajdonos Petrozsényben, de üres óráiban a zsebtolvajlás nemes művészetét is folytatta és hol az egyik, hol a másik városban tűnt fel, természetesen mindig más és más név alatt. Így egyszer Ghe Györgynek, Georgoszk Juonnak, Groszkovics Izsáknak, majd Rottmann Samu Jakabnak nevezte magát. Erős a gyanu, hogy a temesvári zsebtolvajlásokat is ő követte el. Ezért az erzsébetvárosi vizsgálat befejezése után Temesvárra szállítják, hogy itt is megindítsák ellene a vizsgálatot. Érdekes, hogy a nagyvárosi törvényszék annak idején szintén zsebmetszés miatt elítélt egy fiatal suhancot, aki ugyanezen nevet használta. Az illető igazi neve Pikár Vaszilie és Temesvárott is megfordult, de az ott elkövetett zsebtolvajlások egyikét sem sikerült rábizonyítani. Erős a gyanu, hogy mindketten, úgy a nagyvárosi Pikár, mint a soknevű petrozsényi gőzmalomtulajdonos egy jól szervezett országos zsebmetszőbanda tagjai.

— Riadalom egy budapesti postahivatalban. A budapesti postán, amióta a postai lopások tetteseit nem tudják elfogni, nagyon idegesek, különösen a fiókpostákon, ahol minden „fegyverbíró” ember állig fel van fegyverkezve és mindenütt, mindekiben postarablót lát. Ez az idegesség okozta, hogy a 78-as hivatalban, amely a Dobány utca 5. számú házban van, nagy riadalom támadt tegnap délután. A fiókpostafőnöke, Klein Elek, az utóbbi időben rendes szokása szerint, vissza szemekkel tekintett végig az embereken, a helyiségen, de még a falakon is, amikor rémülten felkiáltott. A hivatalnoknők és a hivatalnokok ijedten oda-futottak:

— Mi az, főnök ur?

A főnök a falra mutatott:

— Ott... ott!

Ott pedig egy lyuk volt a falon. Egy gömbölyű lyuk. Egészen bizonyos, — mondta — hogy betörő furta, aki így akart a postahivatalba jutni. Rendőr jött, a rendőrségi központot értesítették és megindult a vizsgálat, amely hamarosan kiderítette, hogy a lyukat a szomszédos Bleyer Ignác-féle üzletben a házi-szolga verte a falba, hogy kályhacsövet vezessen a kéménybe. A maga paraszteszével azt hitte, hogy mindegy, akárhol lyukasztja át a falat, mindenütt van kémény és így került lyuk a szomszédos postahivatalba. Mikor pedig megvolt a baj, a gazdájának nem mert szólni, így Bleyer az egészről semmit sem tudott és az első percben mindenki megesküdtött volna rá, hogy a postahivatalba be akartak törni. Amikor a tényállás kiderült, a postafőnök megvigasztalta magát:

— Az óvatosság sohasem árt!

— A hűséges cimbor. Panyiczky István arghonvéd tegnapelőtt a Vadász-kávéházban együtt mulatott Hegyes András napszámosmal és két nővel. Folyt a sör, a bor, a nagy idők tanuja jó kedvre derült, kitűnően elszórakoztaták a nők, úgy, hogy észre sem vette, mikor kenyeres jó pajtása, Hegyes, felkelt az asztaltól és távozott. Nagysokára előkerült a cimbor, akinek volt mit hallgatnia Panyiczkytól, amiért az illemmel ellenkező módon merészelt távozni. De aztán helyreállt a béke, mert Hegyes az illemen ejtett sérelmet azzal ütötte helyre, hogy utólagosan kért bocsánatot s megígérte, hogy kivirradtig kitart a 48-as idők gyönyörűségeit dicsőítő bajtárs mellett. Így is történt. A lumpolás befejezte után Hegyes hazakísérte Panyiczkyt a Választó utca 11. szám alatt levő lakására s érzékeny bucsuzás után távozott. Az öreg honvéd a délelőtti folyamán számadást csinált s miután az erszényéből elfogyott az éjszaka a pénze, a szekrényéből akarta kivenni az ott lévő egy darab tizkoronás aranyat. Azoknak azonban csak bült helyét találta. Ellopták. A rendőrségen tett panaszt s csakhamar kinyomozták a detektívek, hogy a pénzt Hegyes, a hűséges cimbor, lopta el. Mig az éjjel a kávéházból eltávozott, egy kissé betört jópajlásának lakásán. Letartóztatták.

— Egy uricsalád drámája. Liptószentmiklósról jelentik: Általános részvétet kelt Bohus Péter lipiószentmiklósi ügyvéd halála. Bohus leánya szerelmes volt Andorkó Tamás festőművészbe, de atyja nem akart a házasságba beleegyezni. A fiatal leány egy robogó vonat elé vetette magát, a festőművész pedig főbevette magát. Bohus lelkifurdalást érzett és nem tudta sokáig túlélni a két szerelmes halálát, tegnap követte őket a sirba.

— A mély tárnák halottai. Cherryb'l (Illinois) jelenti egy távirat: Három bányafelügyelő ma leszál a bányába és a második rétegben számos halottat talált.

— Tolvaj gyermekek. Budapesti tudósítónk jelenti: A budapesti piarista-rend sekrestyése jelentést tett a rend főnökének, hogy a templom perselyét ismeretlen tettesek az utóbbi időben gyakran megdézsmálják. A rendfőnök utasítására a sekrestyés lesbe állott és két 11 éves gyereket ma rajtakapott, amint a perselyt felfeszítették. A negyedik kerületi kapitányság mindkét gyereket 2—2 évi időtartamra menedékhelyre internálta. A gyerekek azt vallották, hogy a lopott pénzt mozira költötték.

— Titokzatos bűnügy. Szegedről jelentik: Náczi István 80 esztendő, jómódu gazda Szatymazon. Az öregember a feleségével volt otthon november 15-én este, amikor többen behatoltak a lakására. Pénzt kértek. Náczi István megmagyarázta, hogy 80 esztendő, ne bántás, de nincs is pénze. Nem hitték el neki, a feleségtől kérték a pénzt. Náczi István menekülni akart ezekben a pillanatokban, az ajtó felé lapult, de az egyik rabló meglátta, ráugrott és a földre teperte.

— Hágj a nyakára a vén bitangaak! — ordította az egyik rabló.

A másik rabló pedig a lábával rálépett Náczi Istvánnak a nyakára. Az agg ember a földön maradt, ott fetrengett, a felesége pedig jajgatva, sirva, átkozódva, de átadta minden pénzét a rablóknak, akik a küszöbről félre rugták Náczi Istvánt, aztán elmenekültek. Az agg, megtaposott ember azóta a halállal vívódott, tegnapelőtt pedig meghalt. Tegnapelőttig a rendőrség semmit se tudott a rablómerényletről. A haláleset után természetesen mindent megtudtak, megindították a vizsgálatot. A rablók ezideig ismeretlenek. Nagy hajszát indítottak az elfogásukra.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János utca 3. sz. Tel. 657. 2811

— A lóvonat sorsolása. A mai napon kir. közjegyző által kisorsoltatott: a kék színű I. betűs, 08963. sz. jegy 50 korona jutalommal, a fehér színű M. betűs, 00463. sz. jegy 40 korona jutalommal, a barna színű C. betűs, 02702. sz. jegy 30 korona jutalommal, a fehér színű L. betűs, 07831. sz. jegy 20 korona jutalommal, a piros színű R. betűs 15094 sz. jegy 10 korona jutalommal. Arad, 1909. november hó 18-án. Az igazgatóság.

— Köszönetnyilvánítás. Kovács Jakab főfelügyelő ur volt szíves az agg és szegény honvédek részére egy doboz szivarvéget adományozni, amiért az aradi honvéd-egylet ezúton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítja. Simay István egy. elnök, May Soma jegyző.

— Születések, halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban november 19-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Hegyi Mihály vasuti napszámosnak Róza nevű leánya, Prohászka Antal földmives napszámosnak Mária nevű leánya, Herz Lázár munkavezetőnek Géza nevű fia, Albu Sándor Kovács mesternek György nevű fia, Weiszberger Herman lakatosnak Gyula nevű fia, Reviczky Kálmán könyvvezetőnek Ferenc nevű fia, Wesser György sörkihordónak Erzsébet nevű leánya. Meghalt: özv. Borbély Mihályné 58 éves magánzónó.

— Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-palotában Széchényi-utcai oldalon megnyitottam. Szíves partfogást kérek. Tisztelettel Schwarcz Zsigmond. 3811

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

Nagy verekedés Kutassy miatt

Vészfecskendő a kávéházban.

Távirati tudósítás.

Arad, november 19

Budapestben a Kálvária-tér egy kávéházában csúfos verekedés volt tegnap Kutassy Ágost dr., a magyar aviatikus miatt. A kávéházban vastag pipafüst és rossz pálinka mellett tárgyalták Jákó Demeter városligeti hintás, Felcséri Kálmán lámpagyújtogató és Tóth Pócsi János hordár a világ folyását. Amikor a sok aktuális témát, Kragujevics Spázót, a Justh-Kossuth-szaadkást, a Steinheil-pórt és a magyar királyi kormányt letárgyalták, szóba került Kutassy is és az ő kettős sárkánya.

— Itenem, sóhajtott Tóth János hordár, ha én olyan nagyszerű ember lehetnék, mint a Kutassy dektor!

Jákó Demeter, aki mostanában nem hintázik és nem hintázta a hideg évszak beálltának miatta, a Kutassy-féle repülőpróbák körül végez egyszerűbb szolgálatokat, amiért naponta kisebb tiszteletdíjban részesíti őt a magyar aviatikus. Jákót asztaltársának erre a sóhajára, mintha hájjal kenték volna. Meg is jegyezte:

Mondhatom, majdnem úgy röpül a „gazdám”, mint ahogy én hintázok.

— Röpülni nem röpül — felelte egy erős füstbodor pőfékelve Felcséri Kálmán, — csak nagyszerűen gurul, a teremburáját!

— És milyen gyönyörűen balesetoz — szölt megint a hordár gunyos röhej közepette.

Jákó Demeter, aki Tóth Pócsi hordárnak az első kijelentését komolyan vette és már áradozni kezdett a boldogságtól, meghökken.

— Hogy beszélhet maga így, hiszen csak az imént mondta, hogy szeretné, ha annyi esze volna, mint amennyi a Kutassy urnak van, az én gazdámnak.

— Persze, hogy van esze — válaszolta a hordár a gunyos röhejt még mindig folytatva. — Hát nincs esze, amikor olyan olcsón tud reklámot csinálni magának. Egyet gurul, kettőt gurul és a gurulását meghallja az egész ország. Délután négykor föltápaszkodik a levegőbe — a magasugró

sportgyerekek gép nélkül is olyan magasságba jutnak — és este öt órakor már olvasom a lapokban, hogy itt a magyar repülő csoda. A lakásinségről, az élelemdrágaságról és a hordárok komisz megélhetési viszonyairól hallgatnak a lapok. Pszt, csönd legyen, a doktor ur röpült. Két métert és három centimétert a föld fölött. És ha már röpül, akkor se röpül olyan egyszerűen. Neki illumináció kell, vagy egy lombnélküli tölgyfa ahhoz, hogy a sikere teljes legyen. Vagy ég a biplánja, vagy zuhan a mérnöke. A reklám megéri azt a kis szerencsétlenséget. Hát kérdem én, nem eszes ember ez a Kutassy dr.?

— Tóth Pócsi János pedig nevetett a mondkája után és ezt Jákó úgy érezte, mint a törzsurást.

— Majd megtanítom én magát röpülni — fenyegetődzött az aviatikus prókátora. Maga meri állítani, hogy a „gazdám” nem érti a mesterségét, maga, aki hat óra hosszat visz egy szerelmes levelet a nyugoti pályaudvartól a ligetig.

— A Kutassy gépén bezzeg hat hónap alatt se jutnék a ligetbe — felelt a hordár hideg nyugalommal.

A hordár cinizmusa fölforralt a hintásban a vért. A szemei vad gyűlöletet cikáztak, felpattant és Felcséri Kálmán lámpagyújtogató hosszú pénzénél után nyulva, megfenyegette a gunyolódó embert.

Ez a jelenet persze a kávéház többi vendégeit is fölpaprikázta, egy perc nem telt belé és már filo- és anti-Kutassy táborok hadakoztak egymással. A lámparudnak volt a legjelentékenyebb szerepe, de fegyverül szolgáltak azért tényérok és csészék is. A behívott rendőr nem tudta helyrehozni a békét, míg a kávé egy ötlete nem segített. Leemelte a falra erősített vészfecskendőt és egy vizsugarat bocsátott a vendégei közé. Erre aztán hanyatt-homlok rohantak ki a verekedők az utcára, ahol lehült a harcias kedvük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Amatőröknek. Felkérjük mindazon amatőr fényképészeket, akiknek valamely aktuális eseményről sikerült felvételeik vannak, szíveskedjenek azokat kiadóhivatalunkba beküldeni, az Aradi Közlöny képes nagy naptárában való reprodukálás céljából.

Összes vidéki levelezőinknek. Szíveskedjenek községükben található mindennemű állami hivatalok hivatalnokainak névsorát lehetőleg rögtönösen közölni kiadóhivatalunkkal. Szíveskedjenek ezenkívül a községi előljáróság névsorát, az ottani pénztintézetek tisztikarát, egyesületek, kaszinók, ösvezetkezetek tisztikarát velünk közölni. A tanítók és lelkészek nevét, a postakezelő nevét, az iparvállalatok és tulajdonosaik felsorolását szintén sürgősen kérjük.

Ösz. Ez még nem alkalmas a közlésre.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 19.

Megjelent a földmívelésügyi miniszter hivatalos jelentése a mezőgazdasági állapotról, mely szerint a vetések általában jól állanak és ez idő szerint a jövő évi termés kilátást illetőleg a legszebb reményekre jogosítanak.

A gabonaüzlet irányzata az utóbbi napok óta ugyyszólván állandóan a lanyhaság jegyében áll.

A hideg tartós beálltával az árak javulását remélik.

A mai piacon eladásra került:

800 mm. buza	14.—14.30
600 mm. tengeri	5.50—5.60
100 mm. rozs	9.10—9.20
100 mm. zab	7.—7.10
100 mm. árpa	6.70—6.80

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, november 19

Amerika $\frac{3}{4}$ el magasabb. Kínálat korlátozott, vételkedv gyenge, üzlettelen.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.72—6.73	6.73—6.74
Buza 1910. áprilisra	14.07—14.08	14.09—14.10
Zab 1910. áprilisra	7.53—7.54	7.55—7.56
Rosza 1910. áprilisra	10.18—10.19	10.19—10.20
Buza 1910. októberre	11.78—11.79	11.79—11.80

Zárul 5 órakor.

Államvasut — — — — — 743.—

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1909. november 19.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új ...	13.40—13.50
76 " " " " " "	13.50—13.60
77 " " " " " "	13.60—13.70
78 " " " " " "	13.70—14.80

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új...	13.35—13.40
Rosza új...	9.10—9.20
Árpa új...	6.40—6.50
Zab új...	6.80—6.85
Tengeri régi...	5.40—5.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 400—405 kilogrammig — rjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 146—48 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 146—148 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 146—150 fillérig.

Sertéselészat: november 16. napján volt készlet 23344 darab, november 17. napján felhajtott 1046 darab, nov. 17. napján elszállított 139 darab, november 18. napjára maradt készletben: 24.251 darab.

A hízott sertés üzlet irányzata változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— November 19. —

Fehér Kereszt szállod. Czerman Demeter utazó Bécs. — Kovács Gyula tanító Csersző. — Drotthel Ferenc utazó Bécs. — Fuchs Jenő utazó Budapest. — Meisztróvics János utazó Budapest. — Verő Sigmund birtokos Nyitra. — Kozserag Vilmos utazó Budapest. — Takács Marcell utazó Budapest. — Sorsits Béla ezredes Lugos. — Csete Györgyné magánzó Gyulavár. — Hammel Mór utazó Budapest. — Góirberger Ernő mérnök Budapest. — Weisz József utazó Budapest. — Nagy János utazó Bécs. — Mérei Jenő igazgató Budapest. — Schäffner Béla utazó Budapest. — Bányási Dezső utazó Budapest. — Mandits István utazó Budapest. — Kukter Andor fűrészgáros Szeged. — Vári Károly utazó Budapest. — Albert Béla utazó Bécs. — Spádi Ferenc mérnök Nagyszében. — Veisz Arnold utazó Bécs. — Lóvy Viktor utazó Budapest. — Pollák Ármin utazó Budapest. — Kun János utazó Budapest. — Braun Rezső fakereskedő Zám. — Rauchman Ernő utazó Budapest. — Ritter Aurél utazó Debrecen.

Központi szálloda. Fenyves Márkus utazó Budapest. — Szentiványi Kálmán r.kapitány Orsova. — Fejn Oszkár hivatalnok Budapest. — Fabrizsky István gyáros Budapest. — Keretes Jó-

zsef utazó Budapest. — Szemoze Mihály utazó Budapest. — Deutsch Félix utazó Budapest. — Müller Leó utazó Budapest. — Hetényi József szerelő Budapest. — Kitz Izidor utazó Budapest. — Szenkel Ármán utazó Budapest. — Nagy Gyula utazó Budapest. — Rosenbaum Nándor utazó Bécs. — Knöffler Lajos utazó Bécs. — Langer Károly utazó Bécs. — Pópa György dr. ügyvéd Buttyin.

Pannonia szálloda. Oprean Neszter dr. ügyvéd és neje Nagyszentmiklós. — Horváth Antal tisztv. Szászsebes. — Zilahy Gyula gazdatiszt Borosjenő. — Goldstein Ignác kereskedő Bánhegyes. — Putits György kereskedő Budapest. — Morti Béla szolgabíró Késmárk. — Sigmund Henrik cégvezető Budapest. — Kintzer Tivadar utazó Szeged. — Balogh Kálmán erdőmester Nagyvárád. — Erős Rezső jószágig. Nagyvárád. — Stein Ernő utazó Bécs. — Fenyves Péter utazó Budapest.

Vass szálloda. Szokolay István kereskedő Békéscsaba. — Reisz Ignác utazó Bécs. — Knauer József jegyző Berzova. — Kovács János gyáros Mokrin. — Mauró József lelkész Csersző. — Brankedelli Ferenc tanár Marosvásárhely. — Eichner A. utazó Budapest.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1909. évi november hó 20-án:

A) bérlet.

A) bérlet.

Szinészvár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Stein Leó és Lindau Károly. Fordította: Mérei Adol'. Zenéjét szerette: Eysler O.

SZEMÉLYEK:

Blank Tótiás	Polgár S.	Ladányi Nelli	Dóssy Nusi.
Alfréd, fia	Beregi S.	Ladányi, atyja	Várnay Jenő.
Sillemann	Kulcsár L.	Dr. Clusius	Boda Ferenc.
Bethulia neje	Benkőné.	Vendel, portás	Szabó László
Mia. lányuk	Zalay Margit.	Jean	Szabó Lajos.
Torelli	B. Szabó J.	Kati	László Etel.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bárá Simonyi-utca 1. szám, Szabadkai-tér mellett.)

Műsor 1909. november 20-án, szombat:

1. Jóhuzatu kályha. Mulatságos. — 2. Savoyai lovasság. Látványos. — 3. Detektív király. Humoros. — 4. Szeremlem joza. Dráma. 5. Csoda-yöngy. Fantasztikus. — 6. Zeppelin III. érkezése Berlinbe. Látványos. — 7. Vadászat a tekegolyó után. Kacagtató. — 8. Ha erda Mariska. Szenzációs.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTÉR.

Tüzifa eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint mindennemű és osztályu, saját erdőmben termelt

TÜZIFÁT

ajánlok azonnali szállításra guravoji és almásillli faraktáramból, I. rendű bükkhasáb vagononként pr. 10000 kgr. ab vagon Arad átlomás K. 136.75.

Ezenkívül ajánlom legjobb minőségű, száraz, olbe rakott tűzifát, hasábfát 24 koronától feljebb, továbbá bognár- és kádárfát, Arad, Nagyváradi-ut 2/a, a viadukttal szemben levő faraktáramban és jó minőségű 4109

téglámat is.

Árak megtudhatók és megrendelés feladható

NACHT VIKTOR tulajdonosnál

Arad, Petőfi-utca 8. sz.

Telefon 324. sz.

Nacht Viktor,

fakereskedő és téglagyáros.

Zenei ujdonságok.

Fráter Lóránt nótáskönyve,

mely 18 kiváló Fráter-dalt tartalmaz, ismét kapható **2 koronaért.** Vidékre **2 K. 20 fillér** bérmentes küldéssel.

„Sang u. Klang“

(Dal és zene a 19—20-ik században.)

Vik legújabb sorozat. Tartalmaz 93 elsőrendű szerzeményt 150 korona bolti árban. **Kapható 15 koronaért.**

Továbbá a leghíresebb opera potpourrik II oldal tartalommal, u. m. Troubadour, Traviata, Rigoletto, A zsidónő, Szent Iván-éji álom, stb. stb. **24 fillérjével** kaphatók, míg a készlet tart.

Zenekölcsöntáramból e napokban 2000 darab fölösleges hangjegyet, operetteket, népd. lokat, operákat, táncdarabokat, szalondarabokat stb. **fél és harmadárban** árusítok.

Veszek átjatszott hangjegyeket, zongora- és hegedű-iskolákat és gyakorlatokat, valamint egész könyvtárakat is legméltányosabb árban.

2544

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papirkereskedése, kölcsönkönyvtára és zenemű kölcsönző-intézete

Arad, Andrássy-tér 20.

Szénüzletünket

jelentékenyen megnagyobbítva

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából

Boros Béni-tér 2. szám

≡ áthelyeztük. ≡

A közeledő fűtési időre bármily mennyiséget akár azonnali szállításra, akár előjegyzésre a fűtési időtartamára e hó folyamán

kedvezményes áron

eszközlünk s igen ajánljuk ezen önként nyújtott előnyt igénybe venni.

Becses rendelvényeit új irodánkban úgy mint eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgáltatunkról biztosítva, kitűnő tisztelettel

Kneffel Károly és fia

szénnagykereskedése

Boros Béni-tér 2.

Kneffel-ház.

1451

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

1761

Weitzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcserélésnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Villanyvilágítás,

elektromotor, szellőztető, telefon, villámhárító, villamoscsengő és jelző berendezések.

Gáz- és villanycsillárok,

lámpák és izzótestek a legolcsóbb árak és legjobb kivitelben.

DIAMANT FERENC

Arad, Atzél Péter-utca 2.

(a színház főbejáratával szemben, Bohus udvar.)

Telefon 595.

1717

A világ legjobb galecanija

Canal

Amerikai sár és hó cipők, urak hölgyek és gyermekek részére

csak is

Weinberger János

kizárólagos cipő áruházában

Arad, Andrássy-tér 20.

Telefon szám 312.

2093

: Alkalmi keleti :
szőnyeg elárusítás.

Régi és új Afganisztan

Persia, Buchara, Schiras szőnyegek és javítások igen olcsón lesznek üzletemben készítve és elárusítva.

Arad, Zrínyi-utca 1.

Tisztelettel

4129

Sukri Smirna

szőnyegkereskedő.

Csak 15 napig!

Temetkezési vállalat.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a

Csutak Károly és fia cég temetkezési vállalatát átvettem,

s azt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább fogom vezetni s 25 évi tapasztalatom és gyakorlatom ezen üzletágban annyira juttatott, hogy minden igényeknek minden tekintetben pontosan és tisztességesen megfelelek.

A nagyérdemű közönség szíves jóindulatát kérve

4017

Arad, 1909. október hó 20.

Alázatos tisztelettel

VARGA IMRE.

Üzlet áthelyezés!!

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy

4186

fűszer és csemege üzletünket

a Rákóczy- és Hunyady-utca sarkán lévő „Fekete Kutya”-hoz címzett helyiségbe, melyet Karácsonyi Antaltól átvettünk

helyeztük át.

A m. t. közönség további becses pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Färber Lajos és Testvére.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítjük a n. é. vevőközönséget, ugyancsak a nagybecsű nagyközönséget is, hogy ismét sikerült vászon gyárosunktól egy hatalmas nagy tétel

Czérna vásznat rendkívül olcsó árban megszerezni.

Kérjük ezen kedvező alkalmat mielőbb kihasználni, ily kiváló jó minőségű prima **czérna vászon** olcsó árhoz többé egyhamar elő nem fordul.

23 méter prima ereász vászon, 1 vég 17—18 forint.

23 méter egész finom írlandi vászon, 1 vég 20—22 forint.

Paplan lepedő vászon, 1 vég 25—27—28 forint, dupla széles.

Legnehezebb rumburgi alsó lepedő, 1 vég 17—18 forint, dupla széles.

November hó 16-ától kezdve egy nagy **Parthie asztal** nemű kerül eladásra.

Rosenblüh H. és Társa

Szabadság-tér 19.

Telefon 162. sz.

Ajánlunk első minőségű:
Porosz szalon fűtőszén,
Porosz légszesz pírshén,
Kétszer mosott ostrai kovácskőszén,
Rostált darabos bükkfaszén.

— jutányos árban, házhoz szállítva. —

3263

Telefon 162. sz.

Szavatolunk, hogy a szén első minőségű és más olcsóbb fajú szénrel keverve nincs
Reusz Mór és Fia
 porosz kőszén, koks és faszén telepe
Arad, Boros Béni-tér 12. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Csinos barátó

diskrét barátságát keresi barna fiatalember. Független, temperamentumos hölgyet anyagilag támogatnék. — Leveleket lehetőleg fényképpel kérek „Danubius” jel-igére főpostára. Meg nem felelő visszaküldetik. 4280

Házasság!

Rokonom, ki tekintélyes vidéki keresztény uri család gyermeke, igen szolid, megnyerő, szép, fess, délcég alakú, józan fiatalember, tartalékos tiszt, jelenleg édesatyja mellett hivatali állást tölt be, feleségül venne megfelelő hozomány-nyal jó polgári uri család leányát, esetleg fiatal kedves özvegyet, vagy oly előkelő összeköttetéssel bíró család ajánlatát is elfogadná, ki esetleg csendőrtiszt pályára bejuttatni tudná; mint vidéki uri fiu, vidéki uri családhoz be is nő-sülne, hol szívesen gazdálkodna, csak komoly és teljes címmel írott körülményes, esetleg fényképes leveleket a becsület legnagyobb discrétiojával kérek, a fényképeket azonnal visszaküldöm. Leveleket „Bihari fiu” jelígre Aradi Közlöny kiadójába József főherceg-ut 22. 4260

Eladó üzlet.

Aradmegye magyar és román lakossága községében egy 30 év óta fennálló nagyforgalmu, virágzó vegyeskereskedés 2 holdas telken épült modern házzal együtt más vállalat miatt azonnal eladó. Cím a kiadóban. 4261

Veszek tudományos könyveket,

szépirodalmi műveket és egész könyvtárakat, szintugy hangjegyeket is a legmagasabb áron. Az összes zsebalakú albumok, melyek 25—30 korona értékű legkiválóbb hangjegyeket tartalmaznak, 2 koronájával kaphatók Kerpel Izse könyvkereskedésében, Arad. 8911

Jó keresetre

tehet szert egy ügyes ember, aki vasuti lap-elárusítással foglalkozni akar. A fix fizetéssel és jutalékkal együtt felmegy 80—90 koronára havonként. Nyugdíjazott, de még mozgékony vasutasnak, vagy más írni és olvasni tudó embernek állandó foglalkozás. Jelentkezhetni lehet a kiadóhivatalban.

Jolnal „Világúlját”

számunként 24 fillér vagy bérletben összes kedvezményekkel, eredeti árban házhoz szállítom. — 100.000 kötetes kölcsönkönyvtáram minden jelentékeny új művel bővítvé. Krausz Paulin, Színházépület. 8241

Szabadság-téren

jelenleg Färber fűszer üzlet helyisége egészben, vagy részletekre osztva május 1-től kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnénál. 4208

Kiadó

Lovarda-utca 1. szám alatt egy raktárhelyiségnek vagy műhelynek alkalmas helyiség. Tudakozódhatni Krissán Sándor Tornya. 4249

Luxenburg gróf,

Lehár Ferenc nagysikerű operettje 2 füzet 3 K.-ért kapható Ingusz I. és Fia zeneműkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 178

**Olcsóbb lett
a
szén!!**

A ki téli szén és koks szükségletét már most szerzi be, vagy jegyezteti elő, 25 %-ot megtakarít!

Légszeszgyári koks 4.60 K.
100 kg.-ként.

Porosz salon kőszén 4.60 K.
100 kg.-ként.

Zsilvölgyi salon kőszén 4.— K.
100 kg.-ként.

Rostált pormentes faszén 6.— K.
100 kg.-ként.

Kovács szén — — 4.60 K.
100 kg.-ként.

Róth József

szénnagykereskedőnél 8741
Arad, Eötvös-u. 3.
Telefon 63. sz.

Telefon szám 242.

**Elektromos erőátviteli
motorokat**

kikölesönöz, elad és felszerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalata

Arad, Salacz-u. 2.

5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy a

**Kaiser-féle
Mell karamella**
(a három lenyővel)

köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás erős dohányzás folytán beállott hurut és görcsös köhögést megszünteti.

Csomagja: 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér.

Kapható: Guterl Földes Koloman, Hajós Árpád, és Rozsnyay Mátyás gyógyszerárakban Arad. Zombory János gyógyszerára a Szentháromszöghez Új-Szt. Anna, Székely Sándor Iris gyógyszerára Lipka, Toffert Károly gyógyszerára Elek, Krausz Elemér gyógyszerára Glegován, Vojtek és Weiss drogeriája Arad, Adler gyógyszerárban, M.-Pécán. 3902

**Tényleg olcsóbb a
szén!**

amennyiben 5 métermázsá vételnél plombázott zsákokban hazaszállítva kap kitűnően égő, nagy hőfoku kőszén métermázsánként

2 kor. 80 fillérért
Engel Gyulánál
 Miksa-utca 4026
 Telefon szám 521.

Értesítés!

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy jóhírnévnek örvendő 4241

szücs üzletem

Szabadság tér 17. sz.
 alól, Hal-tér 13. sz. alá

helyeztem át.

Rendeléseket, javításokat, a legújabb divatnak megfelelően jutányos áron készítek, úgy nyári megóvást elvállalok. A n. é. közönség szíves pártfogását kérem teljes tisztelettel

Beregszász Lajos,
 szücsmeister, Hal-tér 13.

Czigler Ignácz

szobafestő és mázolómeister
Arad, Eötvös-utca 12.
 (May pék mellett.)

Elvállal szakmájába vágó mindennemű munkákat helyben és vidéken árkülönbözettel, legjobb kivitelben, legjutányosabb árak mellett, szavatosság mellett. 3276

34747—1909. szám.

Hirdetmény.

Az 1909. évi október hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírásai jegyzék 4 darab ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1909. évi november hó 16-tól számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Cservénka János, Novotny Lajosné, Wohlgemuth Sándorné, Fuchs Emma, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket.

Arad, 1909. november hó 12.

A városi tanács.